

**รายงานการวิจัย
เรื่อง**

**ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่พร้อมเป็นศูนย์กลาง
ของครูระดับประถมศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542**

รองศาสตราจารย์

ฉิมเล็ก

คณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

2545

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

หัวข้อวิจัย ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครู
ระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์สนิท จิมเล็ก

โปรแกรมวิชา การประถมศึกษา

คณะ ศึกษาศาสตร์

สถาบัน ราชภัฏพิบูลสงคราม

ปีการศึกษา 2542

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542 โดยสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ส่วนงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และเทศบาลนครพิษณุโลก ที่มีต่ออุปสรรค และปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 317 คน

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่ออุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง ปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา และปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาข้อปลีกย่อยที่ค้นพบ และเป็นปัญหาที่สำคัญและต้องได้รับการแก้ไขเป็นอย่างมาก คือ นักเรียนขาดความพร้อมในการทำกิจกรรมและขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วุฒิภาวะของนักเรียนแตกต่างกัน แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมมีน้อย

Research Title **The Problem of Pupil Centered Method Management
In Elementary Education, Muang District, Phitsanulok
in Academic A.D. 1999.**

Researcher **Associate Prof. Sanit Chimlek.**

Department Curriculum and Instruction

Faculty Education

Institute Rajabhat Institute Pibulsongkram Academic year 1999.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the problem of the pupil centered method management in elementary education, Muang District, Phitsanulok in Academic Year 1999. The questionnaires were used to survey teachers opinion from 317 teachers of elementary school.

The research results showed that Problems and obstacles of pupil, teachers, parents, administrators, curriculum and learning materials were in medium levels. Further more, some others important problems that must be solved were pupil lacking of readiness, creative thinking, maturity, learning facilities as well.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ และให้การสนับสนุน จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักศึกษาศถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม และเจ้าหน้าที่ของสำนักวิจัย งานธุรการสำนักงานอธิการบดี ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์ ที่ให้คำปรึกษา และให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ขอขอบคุณ อาจารย์กฤษณา จิมเล็ก ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านกรรณจกแบบสอบถาม รวมทั้ง นักศึกษา ภาคปกติ และภาค กศ.ป.ป. ที่ให้ความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ได้ครบถ้วน และในที่สุด ขอขอบคุณสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามที่ให้การสนับสนุนเงินกองทุน งานวิจัยในครั้งนี้

สนิท จิมเล็ก

29 มีนาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- ปัญหาวิจัย.....	3
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
- สมมุติฐานการวิจัย.....	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
- ระเบียบวิธีวิจัย.....	4
- ขอบเขตของการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
- ความหมายของวิธีสอน.....	7
- ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอน.....	7
- ประเภทของวิธีสอน.....	8
- เกมที่ใช้ในการพิจารณาเลือกวิธีสอน.....	9
- ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน.....	10
- หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	11
- ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี.....	12
- ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียน เป็นศูนย์กลาง.....	13
- หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง.....	13
- ลักษณะการเรียนรู้.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- บทบาทของครูหรือผู้จัดการเรียนรู้.....	17
- บทบาทของครูเมื่อพิจารณาจากกระบวนการจัดการ.....	18
- วิธีการสอนแบบรัฐสภา.....	22
- ตัวอย่างเนื้อหาภาษาไทยที่สามารถนำมาใช้ประกอบการสอน แบบรัฐสภา.....	29
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
- กลุ่มตัวอย่าง.....	37
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
- การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	38
- การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
- สรุปผลการวิจัย.....	74
- อภิปรายผลการวิจัย.....	76
- ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก แบบสอบถาม.....	80
ประวัติผู้วิจัย.....	85

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยยุคทุกสมัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุขประกอบด้วย 6 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ตราไว้ว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข"

การที่จะจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานดังกล่าว และให้นักเรียนเกิดความรู้ เกิดปัญญา และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้นั้น ประเวศ วะสี (2539 : 26) ได้ให้ความเห็นว่า ควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาริเริ่มสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ที่จะสร้างความเข้มแข็งทางปัญญา โดยคำนึงถึงการลดการสอนแบบถ่ายทอดเนื้อหาในชั้นเรียน มาเพิ่มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในกิจกรรมในการทำงาน ในสุนทรียกรรมในการสร้างความเข้าใจต่อเพื่อนมนุษย์ ในการเรียนรู้จากครูที่ดีที่สุด ผ่านสื่อ วิดีทัศน์ หรือโทรทัศน์ มีกระบวนการคิดร่วมกันในกลุ่ม การตั้งคำถาม การแสวงหาคำตอบในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการวิจัย ทั้งนี้เพื่อสร้างความรัก ความร่วมมือ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการเลือกสรรข้อมูลที่เป็นความจริง ความสามารถในการทำงาน พัฒนาความประณีต ความสามารถในการเลี้ยงชีพ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ต้องการ เช่น ความสามารถในการจัดการและการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

ส่วนแนวทางการจัดการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ได้ตราไว้ว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ"

ถ้าพิจารณาจากความตามมาตรา 22 จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสร้างหลักสูตรให้ทันสมัย โดยเฉพาะให้เหมาะสมกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพราะโลกยุคโลกาภิวัตน์เป็นโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ คนเราจะสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันและกันไม่ว่าจะอยู่แห่งหนตำบลใดในโลกได้เพียงเสี้ยววินาที ตลอดจน มีการสื่อสารหลายรูปแบบ เช่น

วิทยุติดตามตัว วิทยุเครือข่าย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ดังนั้น พฤติกรรมของครูก็จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ จากการสอนหนังสือมาเป็นการสอนคน โดยการสอนคนให้เรียนรู้สามารถแก้ปัญหาทั้งหลายทั้งปวงได้ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความจน ปัญหาด้านสุขภาพ รวมทั้ง ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ ตลอดจนปัญหาการเมืองและอื่น ๆ เป็นต้น แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยส่วนมาก มักจะใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม คือ การอธิบายหรือบอก "บอกความรู้" หรือ "สอนหนังสือ" ครูผู้สอนส่วนมากไม่สืบเสาะแสวงหาสื่อ รวมทั้ง ไม่นำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีอย่างหลากหลาย มาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและไม่ได้พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มี "ปัญญา" ไม่ได้พัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการ "คนสอนคน" ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างสงบสุข

วิธีการสอนมีอยู่หลากหลายวิธี อาทิ วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิธีการสอนแบบโปรแกรม และวิธีการสอนแบบปรกฏ เป็นต้น วิธีการสอนแต่ละวิธีก็จะมีส่วนดีและส่วนด้อยแตกต่างกันออกไป อาทิ วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ เน้นให้ผู้เรียนรู้วิธีการตั้งสมมุติฐาน หรือสาเหตุของปัญหาและมีขั้นตอนการสอนนำไปสู่การคลี่คลายสมมุติฐานและแก้ปัญหา ส่วนด้อยของวิธีนี้ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบวิธีการสอนได้ทุกเนื้อหาและทุกกลุ่มประสบการณ์ วิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนทำงานโดยอาศัยกลุ่มปฏิบัติการ ให้ผู้เรียนร่วมกันศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย ส่วนด้อยก็คือ การศึกษาของเด็กแต่ละศูนย์มักจะใช้เวลาไม่น้อยไม่เท่ากัน จะทำให้เกิดการร่นวายเป็นเมื่อมีการเปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้ และวิธีการสอนแบบนี้ก็ไม่สามารถใช้ได้เหมาะสมกับทุกเนื้อหาวิชาและทุกกลุ่มประสบการณ์ แต่เป็นการเน้นครูเป็นศูนย์กลาง และเข้าช่วยการสอนโดยวิธีอธิบายหรือบอก จึงไม่เหมาะสมจะใช้วิธีการนี้บ่อย ๆ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ไม่ได้ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถ้าเป็นเด็กเล็ก ๆ แล้วจะไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง วิธีการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ วิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ)

ปรากฏว่า ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของครูระดับประถมศึกษาส่วนมาก ไม่ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ถึงจะมีบ้างก็มีอยู่น้อยมาก ทั้ง ๆ ที่ครูผู้สอนทุกคนได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากสถานศึกษามาแล้วด้วยกันแทบทั้งสิ้น และเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มิใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นปัญหาตรงที่

ครูผู้สอนไม่นำไปใช้ปฏิบัติจริงเท่าที่ควร เหตุใดครูผู้สอนจึงไม่นำวิธีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไปจัดกระบวนการเรียนการสอน ปัญหาจะอยู่ที่ตัวครูเอง รวมทั้งครูผู้สอนอาจไม่รู้ซึ่งถึงวิธีการสอน ดังกล่าว หรืออาจจะขาดสื่อประกอบการสอน ขาดทุนทรัพย์ในการจัดหาสื่อ รวมทั้งต้องเห็นดีเห็นชอบกับการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน เช่น วัสดุ อุปกรณ์ และไม่เสริมกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน เป็นต้น

ถ้าครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ยังคงจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางต่อไปก็จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก คือ ผู้สอนเน้นการอธิบายหรือบอกนักเรียน เน้นการเรียนรู้แบบท่องจำเป็นนกแก้วนกขุนทอง เด็กก็จะขาดการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ขาดคุณภาพ ขาดการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และทำงานไม่เป็นระบบ ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก็จะส่งผลกระทบต่อประชาชน ประเทศชาติโดยส่วนรวม จะเป็นประเทศที่พัฒนาช้า ไม่ทัดเทียมกับอารยประเทศ

เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาที่แท้จริง ว่ามีปัญหหรือสาเหตุใดที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะได้นำอุปสรรคและปัญหาที่ได้พบนำเสนอผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนได้ทราบและปรับปรุงแก้ไขต่อไป โดยจะส่งผลให้ประเทศชาติได้รับการพัฒนาก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป จึงจำเป็นที่จะต้องทำการวิจัยในเรื่องนี้

ปัญหาวิจัย (Research Proposal)

ครูระดับประถมศึกษามีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
อะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

เพื่อแสวงหาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สมมุติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ครูระดับประถมศึกษาที่มีอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก

นิยามตัวแปร (Definition)

ตัวแปรต้น : ครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน

ตัวแปรตาม : นักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบอุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เพื่อเผยแพร่อุปสรรคและปัญหา ที่ค้นพบไปยังครูผู้สอนและผู้บริหารระดับต่าง ๆ ได้ทราบและนำไปปรับปรุงแก้ไขการจัดการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารงานต่อไป

ระเบียบและวิธีวิจัย (Research method)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ประชากรศึกษา ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาของโรงเรียนทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 300 คน
2. การสุ่มตัวอย่าง แยกสุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้งชนบทและในเมือง และทุกสังกัด
3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ข้อมูลเอกสารเก็บจากผู้เชี่ยวชาญได้เขียนไว้หรือทำการวิจัยไว้แล้ว
 - 3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางการสร้างตามปัญหาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of study)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาทุกสังกัดในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ระยะเวลาทำการวิจัย

ระยะเวลาการวิจัย จำนวน 1 ปี

คือ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2543 – 30 เมษายน 2544

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันสถานะของโลกมีวิทยาการก้าวหน้าเป็นอย่างมาก มนุษย์ได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย จนได้ชื่อว่าเป็นโลกแห่งยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ครูผู้สอนซึ่งถือได้ว่าเป็นกุญแจของดอกสำคัญฝังเพชรที่จะไขไปสู่ความสำเร็จทั้งหลายทั้งปวง ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนครูจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ ตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรมการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพราะครูมีบทบาทสำคัญมาก อาจกล่าวได้ว่า ครูคือผู้กำหนดอนาคตของชาติ เพราะครูทำหน้าที่ปลูกฝังเยาวชนของชาติ ซึ่งถือว่าเยาวชนเหล่านี้ คือ ทรัพยากรอันทรงคุณค่าของชาติ ครูต้องปลุกปั้น ปลูกฝังให้เยาวชนของชาติมีความรู้ เจตคติ และทักษะ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม คือ มีความรู้คู่คุณธรรมนั่นเอง และนอกจากนี้ ครูยังต้องฝึกฝนให้เยาวชนได้เรียน ใฝ่รู้ รวมทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกด้วย ชาติจึงจะเจริญทัดเทียมกับอารยประเทศ

ฉะนั้น ครูจึงจำเป็นต้องศึกษาวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งแตกฉาน ตลอดจนต้องทราบถึงวิธีการสอนแต่ละวิธีมีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไรบ้าง เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มทักษะใด เนื้อหาวิชาใด ผู้วิจัยเชื่อว่า วิธีการสอนมีหลากหลายวิธี แต่มีอาจกล่าวได้ว่าวิธีการสอนใดดีที่สุด เพราะวิธีการสอนแต่ละวิธีมีส่วนดี ส่วนเสียแตกต่างกันออกไป จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องใช้วิจารณญาณว่า จะใช้วิธีการสอนแบบใดกับเนื้อหาสาระและบทเรียนใด จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายอันพึงประสงค์ ตลอดจนพัฒนาผู้เรียน

ให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงนับได้ว่า วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกระดับ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน และวิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

ความหมายของวิธีสอน

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วย การจัดเนื้อหาสาระและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา นั้น ๆ วิธีสอนของครูก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ความมุ่งหมายของการสอนบรรลุผล ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของวิธีสอนไว้ดังนี้

สนิท จิมเล็ก (2539 : 50) ให้ความหมายไว้ว่า วิธีสอน คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่พึงปรารถนา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 134) กล่าวว่า วิธีสอน คือ วิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้ง การใช้เทคนิคการสอนเนื้อหาสาระและสื่อการสอน เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2513 : 28) กล่าวว่า วิธีสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้จุดประสงค์หรือความมุ่งหมายของการศึกษาปรากฏผลขึ้นได้ ฉะนั้น วิธีสอนจึงเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงวัตถุประสงค์กับผลให้ต่อเนื่องกัน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีสอน คือ กระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติ

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอน

นักการศึกษาบางท่านถือว่า วิธีสอนมีความสำคัญยิ่งกว่าเนื้อหาหรือความรู้ที่ต้องสอนจริง เพราะความรู้ไม่ใช่สิ่งตายตัว อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่วิธีสอนนั้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก ผู้ใดเรียนรู้กระบวนการสอนก็สามารถสร้างความรู้ใหม่ได้ วิธีสอนที่ดีที่สุดไม่มี ผู้สอนไม่สามารถจะใช้วิธีสอนวิธีเดียวได้ทุกวิชา ไม่ว่าจะ เป็นวิธีสอนวิชาใดก็ตาม ทั้ง ๆ ที่วิธีสอนแต่ละวิธีก็มีจุดเด่นในตัวของมันเอง ครูที่ดีไม่ควรยึดวิธีสอนเพียงวิธีเดียว (Schorting อ้างอิงใน บำรุง กัลลเจริญ และ อวีวรรณ กินาวงศ์, 2527 : 176) ข้อที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอนมีดังนี้

1. วิธีสอนขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของบทเรียน ความมุ่งหมายมีหลายระดับ วิธีสอนจึงต้องแตกต่างกันไป เช่น ความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ย่อมต้องใช้วิธีสอนที่เน้นหนักในทางปฏิบัติให้ลงมือทำจริง เป็นต้น
2. วิธีสอนขึ้นอยู่กับลักษณะของบทเรียน ผู้สอนควรพิจารณาเนื้อหาและความมุ่งหมายของบทเรียนว่าต้องการให้เกิดอะไร แล้วจึงหาวิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับบทเรียนนั้น
3. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา บางวิชาสามารถสอนโดยการทดลอง บางวิชาสอนโดยเน้นการตั้งกฎเกณฑ์เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นจริงตามกฎนั้นหรือไม่ จึงควรพิจารณาความเหมาะสมกับลักษณะวิชานั้น ๆ
4. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้เรียน ผู้เรียนไม่ใช่ผู้ใหญ่ย่อส่วน โดยธรรมชาติเด็กชอบเคลื่อนไหว การจัดบทเรียนควรให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วม จะได้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก
5. วิธีสอนขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้สอนจะหลอมผู้เรียนหรือให้ผู้เรียนเลือก การหลอมผู้เรียนเข้ากับวัฒนธรรมทางสังคม ที่ถือว่าครูเป็นแม่พิมพ์ เป็นต้นแบบที่ให้นักเรียนปฏิบัติตาม แต่ถ้าการสอนแบบที่เลือกเป็นการให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ แล้วแก้ปัญหาตามความรู้ ความคิดที่มีอยู่ก็เป็นการสอนที่วิธีหนึ่งให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง

ประเภทของวิธีสอน

วิธีสอนมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อได้พิจารณาตามบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สามารถแบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้ (สุรเชษฐ์ สังโยคะ, 2540 : 5-3)

1. **วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – centered Method)**
เป็นวิธีสอนที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้วางแผน ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ มีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว เพื่อต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ตัวอย่างวิธีสอนแบบนี้ เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย แบบสาธิต แบบอุปนัย เป็นต้น
2. **วิธีสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Pupil – centered Method)**
เป็นวิธีสอนที่นักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนดำเนินการ สรุปผลเป็นกฎเกณฑ์ ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวไปสู่การค้นคว้า ให้เด็กได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ตัวอย่างวิธีสอนแบบนี้ เช่น การสอนแบบทดลอง การสอนแบบแก้ปัญหา แบบบทบาทสมมติ วิธีสอนแบบรัฐสภา เป็นต้น

3. **วิธีสอนแบบครูและผู้เรียนร่วมกัน (Teacher – Pupil – centered Method)** เป็นวิธีสอนที่ครูและนักเรียนจะร่วมกันในการวางแผน การจัดบทเรียน ค้นคว้าหาความรู้ เน้นกลุ่มเป็นหลักและเน้นการทำงานกลุ่ม เช่น การสอนแบบโครงการ แบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกวิธีสอน

วิธีสอนแต่ละวิธีมีประโยชน์ในการนำมาใช้ ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด จึงควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของครูสอน โดยควรพิจารณาถึงเกณฑ์ ดังนี้

1. วิธีสอนที่นำมาใช้ เหมาะสมกับความสามารถ ความรู้ในเนื้อหาวิชา และความสนใจ วิธีสอนใดถ้าครูเห็นว่านำมาใช้ได้ดี ครูมีความพอใจ มีความมั่นใจ ก็จะทำให้เกิดผลดีทั้งผู้เรียนและผู้สอน
2. วิธีสอนที่ครูเลือกมาใช้ต้องเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน วิธีสอนบางวิธีเหมาะกับเด็กบางวัยเท่านั้น ครูจะต้องพิจารณาดูว่าวิธีสอนที่เลือกมาใช้เหมาะกับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียนหรือไม่
3. วิธีสอนที่นำมาใช้ ต้องพิจารณาให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน เช่น เมื่อกำหนดจุดประสงค์ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปเป็นแนวคิดได้ ครูก็ควรใช้วิธีสอนแบบอภิปราย ครูจะกำหนดจุดประสงค์ให้ได้ลึกเพียงใดก็ตาม ถ้าครูไม่มีวิธีการที่ดีในการนำวิธีสอนไปใช้ การสอนก็จะไม่บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว
4. วิธีสอนต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับวัน เวลา และสถานที่ที่จะสอน เช่น วิธีสอนที่ต้องใช้เวลายาวนาน แต่ครูมีเวลาจำกัดก็ไม่เหมาะจะนำมาใช้ หรือครูจะสอนแบบสาธิต แต่สถานที่ไม่เหมาะสมก็ทำให้การสาธิตไม่บรรลุผล
5. วิธีสอนต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสื่อการสอน และสภาพแวดล้อม การนำสื่อการสอนไปประกอบการพิจารณาจะทำให้ผู้สอนสามารถตัดสินใจได้ว่า ควรใช้วิธีสอนแบบใดจึงจะเหมาะสม

สรุปแล้วการที่ครูผู้สอนจะใช้วิธีการสอนแบบใด กับเนื้อหาใดนั้น อยู่ในดุลยพินิจหรือวิจารณญาณของครูเอง เมื่อครูผู้สอนได้ปลงใจใช้วิธีสอนแบบใดไปแล้ว ก็ควรจะมีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ของแต่ละวิธีสอน และนำไปปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนใหม่ให้เหมาะสม ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า วิธีการสอนที่สมควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น

คือ วิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะเป็นวิธีสอนที่ยึดให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แม้ปัญหาเป็น
มีคุณธรรม เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และทำงานเป็นระบบ ลำดับต่อไป จะได้นำเสนอประเภทของ
กิจกรรมการเรียนการสอน หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 : 126 – 129) และสุพิม บุญชูวงศ์ (2538 : 38)

ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรม
ประเภทนี้ นักเรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม ส่วนครูจะทำหน้าที่ ดังนี้

- 1.1 ประสานงาน
- 1.2 คอยส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรม
- 1.3 แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรม
- 1.4 ทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้ ยังอาจแยกออกเป็น

2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรม
ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักกลไกของการทำงานร่วมกัน
2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่
จัดขึ้นเพื่อสอดคล้องและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลกับนักเรียน โดยให้นักเรียนพัฒนา
ความสามารถของตัวเอง

ส่วน ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 69) ได้จัดกลุ่มกิจกรรมการเรียนการสอนไว้

3 ลักษณะ คือ

- 1) ผู้สอนเป็นผู้เสนอเนื้อหาความรู้ในห้องเรียน โดยการบรรยาย การสาธิต
หรือการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2) ผู้เรียนเรียนด้วยตัวเอง เป็นการเรียนแบบเอกัตบุคคล โดยการอ่าน
การทำแบบฝึก (หัด) ฝึกทดลอง แก้ปัญหา การเขียนรายงาน และการใช้สื่อใดก็ตามอื่น ๆ
- 3) การเรียนปฏิสัมพันธ์ เป็นการเรียนโดยผู้เรียนเรียนด้วยการปฏิสัมพันธ์
กับครูหรือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ด้วยการซักถาม อภิปราย ทำกิจกรรมกลุ่มย่อย การทำโครงการ
และรายงานต่าง ๆ

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ ครูจะเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม โดยเริ่มจากเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอน และเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมักมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว คือ ครูเป็นผู้ถ่ายทอดการเรียนการสอน แม้ว่ากิจกรรมเหล่านี้จะยึดถือครูเป็นแนวกลางก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า นักเรียนจะไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเลย นักเรียนยังคงมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมภายใต้การนำของครู

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสร้างประสบการณ์ในชีวิตให้แก่ นักเรียน ครูจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมและพัฒนาให้นักเรียนหลายๆ ด้าน เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์ เจตคติที่ดี และให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน ครูจึงควรมีหลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533 : 116 ; จิตนา สุขมาก, น.ป.ป. : 86)

1. ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติหรือมีส่วนร่วม อาจเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มย่อย ในลักษณะของกิจกรรมการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยา มาใช้เป็นเทคนิคการสอนที่เหมาะสม
2. ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะด้วยการใช้เทคนิคและสื่อการเรียนที่เหมาะสม มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนทันที เมื่อมีข้อสงสัย
3. ให้การเสริมแรงหรือประสบการณ์แห่งความสำเร็จ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย อาจงดการเสริมแรงเมื่อผู้เรียนยังไม่ประสบความสำเร็จ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนอย่างเป็นขั้นตอนทีละน้อย เพื่อให้ผู้เรียนได้ครุ่นคิด และจัดขบวนการความรู้ได้ทันและเหมาะสม มีการสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนที่เรียนช้าและเร็วตามลำดับ
5. ประหยัดแรงงาน เวลา งบประมาณ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามความมุ่งหมายที่ต้องการ
6. กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ทำได้ทั้งภายในชั่วโมงสอนในห้องเรียน ภายในระยะเวลายาวหรือสั้นก็ได้ และกระทำภายนอกห้องเรียนก็ได้

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี มีดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533 : 119 : สุพิม บุญชูวงศ์. 2538 : 37 อ้างอิงมาจาก นาดยา ภัทรแสงไทย. 2535 : 262 - 264)

1. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรสอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
2. ควรคำนึงถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลกับผู้เรียน และประสบการณ์เดิมหรือพฤติกรรมเบื้องต้น (ความรู้เดิม) ของผู้เรียน
3. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับวัย และความพร้อมของนักเรียน
5. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการจัดลำดับขั้นตอน เพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง แต่ละกิจกรรมควรให้มีการสลับทอดต่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ก่อน จะต้องเป็นการจัดลำดับจากรูปธรรม จากประสบการณ์ที่อยู่ใกล้ ไปสู่ประสบการณ์ที่อยู่ไกล และจากกระบวนการคิดการทำงานอย่างง่าย ๆ ไปสู่การให้เหตุผลที่เป็นแบบแผนและเป็นนามธรรม
6. กิจกรรมการเรียนการสอนควรทำให้ง่ายเกิดผลดียิ่งขึ้นที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น มีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ และใช้เวลาเหมาะสม
7. กิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องทำลายความสนใจของนักเรียนให้หันมาสนใจในสถานการณ์หนึ่งไปให้ได้กับสถานการณ์ใหม่ ลักษณะเช่นนี้จะทำให้การเรียนรู้ต่อเนื่องไปสามารถอธิบายสิ่งใหม่ คาดคะเน และพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ได้
8. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นการพัฒนาการคิด ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดแบบสืบสวนสอบสวน และแก้ปัญหาตามแนวทางของตน และต้องรู้จักประเมินความคิดของตนเองได้ด้วย
9. กิจกรรมการเรียนการสอนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้หลาย ๆ ทางการจัดกิจกรรมที่ให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้สังเกต วิเคราะห์ และอภิปรายโดยใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ มาประกอบกิจกรรม หากกิจกรรมหนึ่ง ๆ ไม่เหมาะกับนักเรียนคนหนึ่ง แต่อาจมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ชดเชยได้

10. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะเปิดกว้างแก่นักเรียนให้มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและแนวความคิด กิจกรรมลักษณะนี้ไม่จำเป็นจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แต่เป็นการให้นักเรียนได้รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

11. กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนสามารถประเมินผลการปฏิบัติได้

ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ. 2540 : 1)

จุดมุ่งหมาย

การสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น
2. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถต่าง ๆ ตามศักยภาพของตน
3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำ ปฏิบัติ แก้ปัญหาหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
4. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถของตน
5. เพื่อให้นักเรียนได้เชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพชีวิตประจำวัน
6. เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

หลักการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการยอมรับนับถือในการเป็นเอกัตบุคคล นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ มีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรม มีการปฏิบัติจริง นักเรียนได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงตนเองและ

เกิดการพัฒนาค้นคว้าเพิ่มเติมศักยภาพ หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (กรมวิชาการ. 2540 : 1) มีดังนี้

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) กิจกรรมที่แสดงถึงได้แก่ แสวงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อความรู้
2. นักเรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation)
3. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและได้เรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุด (Interaction)
4. นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ ควบคู่ไปกับผลงานหรือข้อความรู้ที่สรุปได้ (Process/ Product)
5. นักเรียนได้นำความรู้ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application)
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนได้คิดค้นสร้างและสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

ลักษณะการเรียนรู้

ลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (วัฒนาพร ระบุทุกข์. 2540 : 20)

มีดังนี้

1. การเรียนเป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้น นักเรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่าง ๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ
3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ นักเรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่นักเรียนที่นักเรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้น มีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี
4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญ หากนักเรียนเข้าใจ และมีทักษะในเรื่องนี้แล้ว จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ

5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่นักเรียน คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

นอกจากลักษณะการเรียนรู้ดังกล่าวมาแล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ได้กำหนดให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการการจัดกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 : 3-4) ได้จัดทำดัชนีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 'to

ตัวบ่งชี้การเรียนของนักเรียน	ตัวบ่งชี้การสอนของครู
1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง	2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้าใจ และเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียน	ตัวบ่งชี้การสอนของครู
<p>4. นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล</p> <p>5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยเช่นกัน</p> <p>6. นักเรียนได้ฝึกค้นรวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>7. นักเรียนเลือกกิจกรรม ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง อย่างมีความสุข</p> <p>8. นักเรียนฝึกให้ตนเองมีวินัย และรับผิดชอบในการทำงาน</p> <p>9. นักเรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่รู้ความรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์</p> <p>5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง</p> <p>6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนตัวและปรับปรุงตนเองของนักเรียน</p> <p>7. ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้</p> <p>8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง</p> <p>9. ครูฝึกฝนกิจกรรมมารยาทและวินัยตามจิตวิญญาณธรรมไทย</p> <p>10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง</p>

สวน สุนททา พรหมบุญ (2541 : 6) ได้เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ดังนี้

	ครูเป็นศูนย์กลาง	นักเรียนเป็นศูนย์กลาง
1. บทบาทครู	ผู้ถ่ายทอดความรู้	* ผู้จัดการให้เกิดการเรียนรู้
2. หน้าที่ครู	<p>* ครูพูดเป็นส่วนใหญ่</p> <p>นักเรียนพูดเป็นส่วนน้อย</p> <p>* ครูเตรียมสิ่งที่จะพูด</p> <p>* ครูสอนสิ่งที่ครูรู้</p>	<p>* ครูพูดเป็นส่วนน้อย</p> <p>นักเรียนพูดเป็นส่วนใหญ่</p> <p>* ครูเตรียมกิจกรรมและคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนพูดและทำกิจกรรม</p> <p>* ครูสอนสิ่งที่ครูรู้หรือไม่รู้ก็ได้</p>

	ครูเป็นศูนย์กลาง	นักเรียนเป็นศูนย์กลาง
3. จุดมุ่งหมาย	* เน้นเนื้อหาความรู้ * ต่างคนต่างรับความรู้	* เน้นให้นักเรียนคิด ทำ และ แสดงออกเพื่อแก้ปัญหา/ สร้างสรรค์ * มุ่งการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นส่วนใหญ่
4. การวัดผล	* สอบความรู้ ความจำ เป็นส่วนใหญ่	* วัดผลหลายด้าน เช่น - ผลงานชิ้นสุดท้าย - กระบวนการคิด - กระบวนการทำงาน - ความรับผิดชอบ เป็นต้น

สำหรับ สุวิทย์ มูลคำ (2543 : 139 – 143) ได้สรุปลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ โดยละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง
3. ผู้เรียนมีโอกาสคิดอย่างสร้างสรรค์
4. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระ
5. ผู้เรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริงและได้รับประสบการณ์ตรง
7. ผู้เรียนได้ให้สื่อต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้
8. ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือได้ทำงานเป็นกลุ่ม
9. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

บทบาทของครูหรือผู้จัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น จะทำให้บทบาทของผู้เรียนเปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้เรียน และเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน การเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวเท่ากับว่าเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บทบาทของครูก็ยังมีอยู่มาก และยังเป็นบทบาทที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งบทบาทของครูสามารถพิจารณาได้ดังนี้

บทบาทของครูเมื่อพิจารณาจากกระบวนการจัดการ

ความมุ่งหมายพื้นฐานของการสอน ก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแต่ละคน ได้เจริญงอกงามและเตรียมผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กับทั้งให้สามารถ ดำรงตนอยู่ได้แม้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ครูจึงต้องมีบทบาทสำคัญใน 3 ด้าน คือ เป็นผู้จัดการการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวก และเป็นตัวกลางของการมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งในการปฏิบัติจริงบทบาททั้งสามจะหลอมรวมไปด้วยกัน ครูแต่ละคนสามารถพัฒนาบทบาทตนเองได้ โดยทักษะที่ครูฝึกฝนจนเกิดความเชี่ยวชาญ และกลายเป็นแบบฉบับเฉพาะตัว บทบาททั้งสามของครู พิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1. **ครูในฐานะผู้จัดการ** ในการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ (The Teacher as a Manager of the Learning Environment) ได้แก่ การที่ครูจะต้องเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และวางแผน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพบจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของตนเอง

ในฐานะผู้จัดการที่จะต้องดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยการจัดการและการวางแผน เพื่อให้เกิดสิ่งที่ต้องการ ครูต้องประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ของการเรียนการสอนดังนี้

- 1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ พัฒนาการ และการสอน
- 1.2 ผลงานวิจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของครู
- 1.3 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการตั้งและทดสอบสมมุติฐาน

เกี่ยวกับการเรียนการสอน

- 1.4 จางแผนบริหารชั้นเรียนให้สอดคล้องกับรูปแบบการสอน

นอกจากนี้ ครูยังต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีรูปแบบและขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
- ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนเข้าสู่การเรียนการสอน
- ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ตามที่กำหนด

- ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนดังที่กล่าวมานี้ จะช่วยให้ครูสามารถประเมิน การทำงานของตนในแต่ละขั้นตอนได้อย่างต่อเนื่องมีความยืดหยุ่น และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้

2. ครูในฐานะของผู้อำนวยความสะดวก เพื่อการพัฒนาของแต่ละบุคคล (The Teacher as a Facilitator of Individual Development) ได้แก่ การที่ครูได้ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ตามที่เขาต้องการ

ไม่มีนักเรียนคนใดเลยที่จะเหมือนกัน เด็กแต่ละคนที่มาโรงเรียนจะมีประวัติการเรียนรู้ต่างกัน มีระดับพัฒนาการทางร่างกาย สังคม และสติปัญญาต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีรูปแบบการเรียนรู้และการเข้าถึงสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่างกัน

ในฐานะที่ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้

- ครูต้องรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และปรับวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจำเป็นที่ครูต้องใช้ประสบการณ์และทักษะความเชี่ยวชาญในการช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการของเขา

- ครูต้องสามารถสังเกต ประเมิน และจัดโปรแกรมการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันตามพฤติกรรมการเรียนรู้และความสามารถของแต่ละคน

- ครูจะต้องพัฒนาทักษะที่เหมาะสม ต่อการบูรณาการผู้เรียนที่มีบุคลิกภาพพิเศษในการเรียนรู้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ตามปกติ

- ครูจะต้องเรียนรู้ที่จะกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคน ได้ไปถึงศักยภาพสูงสุดของเขา

- ครูจะต้องอดทนกับผู้เรียนที่ไม่เจ็ลยวฉลาดและไม่สามารถทำสิ่งใด ๆ ได้เหมือนกับผู้เรียนคนอื่น ๆ

- ครูจะต้องทำงานร่วมกับครูคนอื่น ๆ หรือที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการพิเศษหรือที่แตกต่างกันไปของผู้เรียนทุกคนได้

3. ครูในฐานะตัวกลาง ของการมีมนุษยสัมพันธ์ (The Teacher as a Mediator of Human Relations) ได้แก่ การที่ครูได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนแต่ละคน และระหว่างกลุ่มผู้เรียน

บทบาทใหญ่อีกประการหนึ่งของครูในการจัดการเรียนการสอนก็คือ การเป็นตัวกลางของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาได้ดังนี้

- ครูต้องพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก
- ครูต้องเป็นผู้มีความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

- ครูต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระตุ้นให้เกิดการสร้างพฤติกรรมสังคมที่ดีในหมู่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนปฏิบัติต่อกันด้วยดี ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้ง หรือลดความขัดแย้ง ทั้งในระดับผู้เรียนแต่ละคนและระหว่างกลุ่มผู้เรียน

- ครูต้องเป็นผู้ชี้แนะ นำเสนอ หรือสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของผู้เรียน

- ครูยังต้องพัฒนาแบบฉบับของการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ซึ่งจะส่งผลอย่างมากต่อจุดมุ่งหมายในการสอนของครู

- ครูต้องสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความอบอุ่น การยอมรับนับถือ โดยดำเนินการดังนี้

- เป็นแบบอย่างที่ดี

- สร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ และการประพฤติ

ปฏิบัติของผู้เรียน

- สร้างระบบสื่อสารกับผู้เรียนให้ชัดเจน และมีความสม่ำเสมอ

- สร้างระบบการควบคุม ดูแล ที่เป็นธรรมและเป็นประชาธิปไตย

พัฒนา นามมณี (2542 : 38 - 40) ได้กล่าวถึงบทบาทของครู ในการจัด

กระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ ดังต่อไปนี้

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เมื่อพิจารณาจากกระบวนการสอน พิจารณาได้ดังนี้

1. การเตรียมการสอน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ

1.2 ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

1.3 วางแผนการสอน

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

1.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด

1.3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ตามหลักชีปป่า หรืออื่น ๆ

1.3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1.4 จัดเตรียม

1.4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอน ให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

ผู้เรียน

1.4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่

หรือไอทีทัศน์ วัสดุต่าง ๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

1.4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

1.4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เช่น อาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะ เก้าอี้ ในลักษณะใหม่

2. การสอน

2.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี

2.2 กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการ

ปรับแผนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ที่เป็นจริง

2.3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจ

เกิดขึ้น

2.3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรม

การเรียนรู้

2.3.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

2.3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้

ของผู้เรียน รวมทั้งเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นขณะทำกิจกรรม

2.3.5 ให้คำแนะนำและข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

2.3.6 บันทึกปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรม

เพื่อการปรับปรุงกิจกรรมให้ดีขึ้น

2.3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียน

และอาจให้ข้อมูลเนื้อหา ความรู้ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.3.9 ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรม และ

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ข้อเสนอแนะตามความเหมาะสม

371.395
1531
น.2 146184

3. การประเมินผล

3.1 เก็บรวบรวมผลงานและประเมินผลงานของผู้เรียน

3.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

หลังจากที่ได้นำเสนอทฤษฎี แนวคิด และกลวิธีการสอน เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางดังกล่าวข้างต้นมาแล้ว เพื่อให้ผู้ที่ศึกษางานวิจัย มีความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอวิธีการสอนที่ถือได้ว่าเป็นวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิธีหนึ่ง คือ "วิธีการสอนแบบรัฐสภา" จึงขอนำเสนอดังต่อไปนี้

วิธีการสอนแบบรัฐสภา

วิธีการสอนแบบรัฐสภา เป็นวิธีการสอนที่ผู้เขียน ร่วมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วจตร กาญจนรัตน์ ได้คิดค้นวิธีการสอนแบบนี้ขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช 2521 เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนนักศึกษาสังกัดคณะครุศาสตร์ และผู้เรียนได้ใช้วิธีการสอนวิธีนี้สอนนักศึกษาเสมอมาจนกระทั่งปัจจุบัน และเห็นว่าวิธีการสอนแบบรัฐสภาเป็นวิธีการสอนที่ดีวิธีหนึ่ง (สนิท จิมเล็ก; 2521 : 21 - 29)

วิธีการสอนแบบรัฐสภา เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมเป็นกลุ่มเป็นคณะ ผู้ปกครองเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ควบทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และนักเรียนจะได้มีกิจกรรมแสดงออกครบทุกคน (ในกรณีที่นักเรียนที่สอนมีจำนวน 36 คน) วิธีการสอนแบบนี้ ผู้เขียนได้นำเอาวิธีการประชุมรัฐสภาของประเทศไทยในส่วนที่เป็นหลักสำคัญ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับห้องเรียน

วิธีการสอนแบบรัฐสภา มีวิธีการสอนดังนี้

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 - 7 คน วิธีการแบ่งกลุ่มอาจจะให้นักเรียนในชั้นนับ 1 ถึง 6 ตลอดทั้งห้อง แล้วให้คนที่นับเลขเดียวกันไปรวมกันเป็นกลุ่มก็จะได้นักเรียน 6 กลุ่ม
2. มอบหมายให้นักเรียนทุกกลุ่ม ศึกษาเนื้อหาตามที่ครูกำหนดให้ และให้เวลาแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาและประกอบกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ประมาณ 30 นาที เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความมากน้อยและยากง่ายของเนื้อหาที่จะศึกษา
3. กิจกรรมของแต่ละกลุ่ม (กลุ่ม 1 - 6) มีดังนี้

3.1 กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 1 ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม (ประธานรัฐสภา) ให้สมาชิกภายในกลุ่มคัดเลือกบุคคล ทำหน้าที่เป็นประธาน 1 คน นอกนั้นให้แต่ละคนแบ่งหน้าที่กัน คอยดูแลและสังเกตการทำงานของกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มละ 1 คน จุดบันทึกแล้วนำมาวิจารณ์ ตีชม เสนอแนะในตอนท้ายของการประชุม

กิจกรรมของประธาน

1. กล่าวเปิดประชุม
2. ทำหน้าที่เชิญกลุ่มอื่น ๆ อภิปราย
3. กล่าวเปิดประชุม

หน้าที่ของกลุ่มอื่น ๆ ที่ประธานควรทราบ

- กลุ่มที่ 1 ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม
- กลุ่มที่ 2 กล่าวรายงานเนื้อหาต่อที่ประชุม
- กลุ่มที่ 3 กล่าวสรุปเนื้อหาของกลุ่มที่ 2 รวมทั้งสรุปกระทู้ถาม

และการตอบกระทู้

- กลุ่มที่ 4 ตั้งประเด็นหรือกระทู้ถาม (ตั้งคำถาม)
- กลุ่มที่ 5 ตอบกระทู้ถาม
- กลุ่มที่ 6 ออกข้อสอบวัดผล และประเมินผล

คำกล่าวของประธาน

คำกล่าวของประธาน ควรกล่าวเปิดประชุม ดังนี้คือ
“ท่านสมาชิกทั้งหลาย บัดนี้ สมาชิกได้มาครบองค์ประชุมแล้ว
ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมและอภิปราย เรื่อง..... ณ บัดนี้”
และขั้นตอนไปประธานเชิญกลุ่ม 2-3-4-5 และ 6 ทำหน้าที่
ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับดังนี้

ลำดับการทำงานของประธานสภา

- ลำดับที่ 1 เชิญกลุ่ม 2 พุดรายงานเนื้อเรื่อง
- ลำดับที่ 2 เชิญกลุ่ม 4 ตั้งกระทู้ถาม
- ลำดับที่ 3 เชิญกลุ่ม 5 ตอบกระทู้ถาม

ลำดับที่ 4 เชิญกลุ่ม 3 สรุปประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง จาก
กลุ่ม 2 และสรุปประเด็นถาม-ตอบ ของกลุ่ม 4-5

ลำดับที่ 5 เชิญกลุ่ม 6 ทำหน้าที่วัดผล ประเมินผล

ลำดับที่ 6 เชิญสมาชิกในกลุ่มของประธาน (กลุ่ม 1) วิจารณ์
การทำงานของกลุ่ม 2-3-4-5 และ 6

ลำดับที่ 7 ประธานเชิญประธานของกลุ่มอื่น ๆ 1-2 กลุ่ม วิจารณ์
การทำงานของกลุ่มประธาน

ลำดับที่ 8 กล่าวปิดประชุม

คำกล่าวของสมาชิกในกลุ่มของประธาน

คำพูดของสมาชิกในกลุ่มของประธาน เมื่อขึ้นขันทูต ควรพูดว่า
“ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า/ กระผม/ ดิฉัน ขอวิจารณ์การทำงานของกลุ่มที่.....ดังนี้.....
.....”

3.2 กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 2 ทำหน้าที่เปรียบเสมือนคณะรัฐบาล ทำหน้าที่อภิปรายและ
เสนอข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ต่อที่ประชุม

กิจกรรมที่ควรกระทำ

1. ตั้งบุคคลเป็นประธานกลุ่ม 1 คน
2. แบ่งหน้าที่ เสนอเนื้อหา คนละ 1 ตอน (เรื่อง) โดยเตรียมข้อมูล
ให้พร้อมที่จะนำเสนอต่อที่ประชุมได้ (ควรศึกษาเนื้อหาโดยละเอียดและสรุปใจความสำคัญ)
3. ประธานทำหน้าที่เชิญสมาชิกในกลุ่มของตน เสนอข้อมูลต่อ
ที่ประชุมทีละคนจนหมดข้อมูล (ปกติจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 5 ตอน)

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดที่ควรใช้ในการอภิปราย มีดังนี้คือ

“ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้าขอเรียนเสนอเรื่อง.....
.....ต่อที่ประชุม ก็นี้..... (เนื้อหาที่จะเสนอต่อที่ประชุมเป็นไปตาม
บทเรียนที่กำหนดให้)

3.2 กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนี้ทำหน้าที่คล้าย ๆ เลขานุการรัฐสภา จะต้องจัดบันทึกสรุปใจความสำคัญของกลุ่ม 2 และบันทึกการโต้ตอบของกลุ่ม 4 และกลุ่ม 5 ด้วย

กิจกรรมที่ควรทำ

1. คัดเลือกบุคคลทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม 1 คน
2. แบ่งหน้าที่กัน สรุปใจความสำคัญ โดยจัดบันทึก พร้อมทั้งจะรายงานต่อที่ประชุมได้โดยเร็ว
3. ประธานกลุ่มทำหน้าที่เชิญบุคคลแบ่งหน้าที่ไว้แล้ว รายงานต่อที่ประชุมทีละคนจนครบ

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดที่ควรใช้ในที่ประชุม คือ

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า/ กระผม/ ดิฉัน ขอเรียนเสนอสรุป

ประเด็นสำคัญต่อที่ประชุม ดังนี้....."

1.4 กลุ่มที่ 4

กลุ่มนี้ทำหน้าที่เหมือนฝ่ายค้านในรัฐสภา จะต้องตั้งประเด็นหรือกระทู้ถาม (คำถาม) โดยการผ่านท่านประธานในที่ประชุม (ประธานรัฐสภา)

กิจกรรมที่ควรทำ

1. คัดเลือกบุคคลภายในกลุ่ม ทำหน้าที่เป็นประธาน 1 คน
2. แบ่งหน้าที่กันตั้งกระทู้ถาม (ประมาณ 5-6 กระทู้ถาม)
3. ประธานกลุ่ม เชิญบุคคลภายในกลุ่มตั้งกระทู้ถามในที่ประชุมทีละคนจนครบ

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดที่ควรใช้ในการตั้งกระทู้ถาม มีดังนี้

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ดังนี้....."

(กระทู้ถามพิจารณาตั้งจากเนื้อเรื่องที่กำหนดให้)

1.5 กลุ่มที่ 5

กลุ่มนี้ทำหน้าที่เสมอเหมือนคณะรัฐบาล หรือพรรคการเมือง
ที่ทำหน้าที่สนับสนุนรัฐบาล ช่วยรัฐบาลตอบกระทู้ถาม

กิจกรรมที่ควรกระทำ

1. คัดเลือกบุคคลและตั้งเป็นประธานกลุ่ม 1 คน
2. แบ่งเนื้อหาให้แต่ละบุคคลศึกษาโดยละเอียด อาจแบ่งคนละตอน
คนละเรื่องก็ได้ จัดบันทึกเตรียมไว้ เพื่อจะตอบคำถาม (กระทู้) ของกลุ่ม 4
3. ประธานเชิญบุคคลในกลุ่มตอบกระทู้ถาม โดยกระทู้ถามตรงกับ
บุคคลใด ที่แบ่งหน้าที่กันไว้ ก็ให้บุคคลนั้นตอบ ถ้าบุคคลนั้นตอบไม่กระจ่าง ก็ให้บุคคลอื่น ๆ
ช่วยตอบจนกระจ่าง

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

"ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า/ กระผม/ ดิฉัน ขอตอบกระทู้ถาม

ดังนี้....."

3.6 กลุ่มที่ 6

กลุ่มที่ 6 นี้ ทำหน้าที่เปรียบเสมือนล้อมวลชน และผู้สังเกตการณ์ประชุม
ทำหน้าที่ประเมินผลการประชุมทั้งหมด ในที่นี้จะให้ประเมินโดยการออกข้อสอบ

กิจกรรมที่ควรกระทำ

1. คัดเลือกบุคคลภายในกลุ่มเป็นประธาน 1 คน
2. ช่วยกันออกข้อสอบ 5 ข้อ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
พร้อมทั้งเฉลยไว้ด้วย หรือข้อสอบจะเป็นแบบอัตนัยก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม
3. ทำการทดสอบ หลังจากกลุ่มที่ 5 ตอบกระทู้ถามจบแล้ว
(แจกกระดาษคำตอบ) แล้วอ่านคำถามทีละข้อจนครบ
4. รายงานผลการทดสอบทันที หลังจากทดสอบเสร็จ

คำพูดที่ใช้ในการอภิปราย

คำพูดในที่ประชุมเบื้องต้น ควรพูดดังนี้

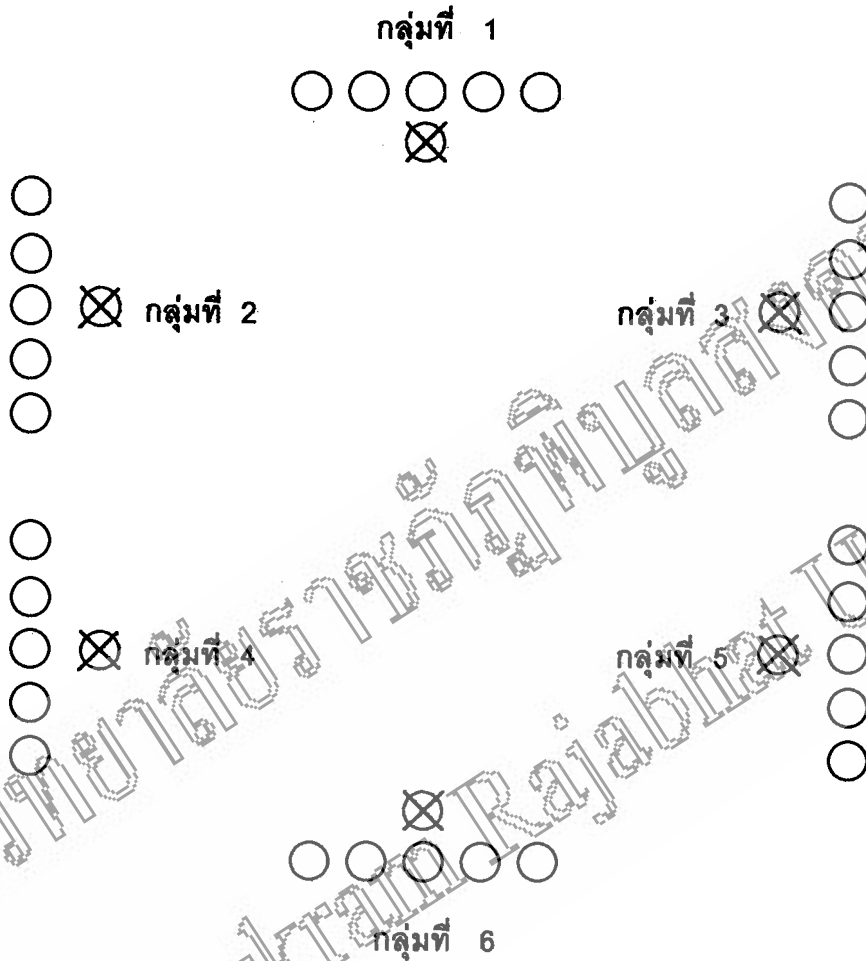
“ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า/ กระผม/ ดิฉัน ในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้ทำการวัดผลและประเมินผล ของกระทำการวัดผลและประเมินผล ณ บัดนี้” และอธิบายขั้นตอนการวัดผล และดำเนินการวัดผลประเมินผลต่อไป

วิธีการสอนแบบรัฐสภา ประธานในที่ประชุม (ประธานรัฐสภา) จะมีบทบาทสำคัญคือ ทำหน้าที่เปิดการประชุม เชิญกลุ่มอื่น ๆ อภิปรายตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และกล่าวปิดประชุมในที่สุด และตอนท้ายครูผู้สอนกล่าวสรุป ดิชม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

ข้อแนะนำเพิ่มเติม

กลุ่มนักเรียนที่จะจัดให้มีวิธีการสอนแบบรัฐสภาที่เหมาะสม คือ จำนวน 36 คน หรือไม่เกิน 42 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน แต่ละกลุ่มจะมีประธาน 1 คน ส่วนที่เหลืออีกกลุ่มละ 5 คน จะทำหน้าที่ได้รับมอบหมายจากประธานกลุ่มให้ทำกิจกรรมภายในกลุ่ม เช่น กลุ่มที่ 2 สมาชิกในกลุ่มทำหน้าที่อภิปรายเสนอเนื้อเรื่องต่อที่ประชุมที่ละ 1 คน ถ้าแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน สมาชิกทุกคนจะมีหน้าที่กระทำครบทุกคน และกลุ่มอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ก็ต้องพยายามแบ่งกิจกรรมให้ได้ครบทุก ๆ คนในกลุ่ม ทุกคนจะมีกิจกรรมกระทำ ไม่มีบุคคลใดว่าง วิธีการสอนแบบรัฐสภานี้ ถ้าจะให้ทุกกลุ่มกระทำหน้าที่อื่น ๆ เหมือนกลุ่มอื่น ๆ บ้าง ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการสอนวิธีนี้ เข้า 6 ครั้ง โดยครั้งต่อ ๆ ไป ให้แต่ละกลุ่มเลื่อนไหล จากกลุ่ม 1 ไปกลุ่ม 2 กลุ่ม 2 ไปกลุ่ม 3 และเลื่อนไหลไปจนครบทั้ง 6 กลุ่ม ก็จะเป็นการฝึกกิจกรรมการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และทำหน้าที่อื่น ๆ ของแต่ละกลุ่มได้ครบ ส่วนกลุ่มย่อยในการเปลี่ยนกลุ่มแต่ละคราว ให้สลับเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานกลุ่มทุกครั้งที่เลื่อนไหลกลุ่ม ก็เป็นการฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีอีกด้วย

แผนผังที่ 1 : แสดงผังการจัดห้องเรียนสำหรับวิธีสอนแบบรัฐสภา

หมายเหตุ คือ ที่นั่งสำหรับประธานแต่ละกลุ่ม
 ที่นั่งของสมาชิกในกลุ่ม

ตัวอย่างเนื้อหาภาษาไทยที่สามารถนำมาใช้ประกอบการสอนแบบรัฐสภา

เรื่อง กบน้อยช่างคิด

(นำมาจากบทอ่านเสริมบทเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1)

ลมหนาวพัดมาเบา ๆ ยามเย็นเช่นวันนี้ สจ๊วตเจียบไปที่บริเวณท้องทุ่งที่เจียงนอง
ไปด้วยน้ำ เพราะสันตฤศนใหม่ 7 ต้นไม้ขึ้นเป็นหย่อม ๆ อยู่ทั่วท้องทุ่งที่กว้างใหญ่ เบื้องหน้าเป็นทิวเขา
สูงตระหง่าน เขียวเข้มด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ผู้คนยังไม่ได้เข้ามาตัดไม้ทำลายป่าบนทิวเขาแห่งนี้
กบน้อยตัวหนึ่งนั่งจ้องจะกินแมลงอยู่ข้างกอหญ้าใต้ต้นไม้ใหญ่ นาน ๆ ครั้ง มันจะ
ส่งเสียงร้อง อ๊ิบ อ๊ิบ และกระโดดไปมาอยู่ข้างกอหญ้าใต้ต้นไม้ต้นนั้น ทันใดนั้นกบได้ยินเสียง
งูเห่า ฟูฟ่อ ฟ่อ มันรีบกระโดดหลบซ่อนตัวในกอหญ้าเพื่อหลีกเลี่ยงภัยอันตราย อันอาจเกิดกับตัวมัน
สักครู่มีเสียงต่อสั่น มันกระโดดออกมาดูเหตุการณ์ มันเห็นการต่อสู้ระหว่างงูเห่ากับพังพอน
ซึ่งอยู่ใต้ต้นไม้อีกด้านหนึ่งซึ่งไม่ไกลจากกอหญ้า มันอาศัยหลบซ่อนตัว การต่อสู้ดำเนินไปเป็นเวลานาน

อย่างดูเด็ด ทั้งงูเห่าและหึ่งพอน ต่างสะบักสะบอมด้วยกันทั้งคู่ ตามตัวเต็มไปด้วย รั้วรอยของเขี้ยว แต่ละฝ่าย หันได้นั้นเอง งูเห่าก็สามารถรัดหึ่งพอนไว้ในลำตัวของมัน

มันชูหัวขึ้นอกกัดที่ตัวหึ่งพอนพร้อมกับปล่อยพิษและรัดหึ่งพอนแน่นิ่งไป จากนั้น มันจึงคลายตัวออกหลังจากที่กินหึ่งพอนจนอิ่มแล้ว มันก็เลื้อยช้า ๆ และนอนพักอยู่ไม่กี่โกลนีก กบน้อยคิดว่า ทำไมสัตว์ในโลกจะต่างคนต่างอยู่ไม่ได้หรือ ทำไมต้องเข่นฆ่ากัน ให้เดือดร้อน

กบน้อยกระโดดออกจากกอหญ้า มันรู้สึกหิวเป็นกำลัง เพราะตั้งแต่เข้ามันยังไม่ได้เหยื่อ เป็นอาหาร มันกระโดดไปไม่กี่โกลนีก มันเห็นฝูงผึ้งหนึ่งบินวนเวียนอยู่ใกล้ต้นไม้ ผึ้งยังไม่ได้สนใจมันเลย มันกระโดดหลบซ่อนอยู่ในกอหญ้าใกล้ ๆ ผึ้งฝูง ผึ้งตัวโตบินพลัดเข้ามา มันจะใช้ลิ้นตัวกัดกินจนอิ่ม ขณะนั้นงูเห่าค่อย ๆ เลื้อยมายังกอหญ้าที่กบซ่อนตัวอยู่ มันใจหายและตกใจกลัว กบน้อยกระโดดหนีอย่างรวดเร็วไปหลบซ่อนตัวในกอหญ้าอีกกอหนึ่ง รุมองดูกบน้อยแล้วเลื้อยผ่านไป ความมืดค่อยคืบคลานเข้ามาทั่วบริเวณ ความมืดจับข้างน่ากลัวเสียนี้กระไร

บัดนี้ กบน้อยได้คำตอบแล้ว ทำไมสัตว์ในโลกนี้จึงต้องต่อสู้กัน การต่อสู้ดิ้นรน เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้กระมัง ที่ทำให้สัตว์ทั้งหลายต้องต่อสู้กัน สัตว์ใหญ่ย่อมกินสัตว์เล็กเป็นอาหาร และเมื่ออิ่มแล้วก็รู้จักพอ ดังเช่นงูเห่าไม่กินกบ

มนุษย์ ถือว่าเป็นสำคัญประเสริฐกว่าสัตว์เดียรัจฉาน เพราะมีความคิด มีสติปัญญา ถ้าจะดำรงชีวิตด้วยความรู้จักพอ ไม่ใฝ่หาสิ่งเกินความจำเป็นของชีวิต ไม่เบียดเบียนทำร้าย เอาชีวิตเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ทุกคนก็จะมีชีวิตอยู่ด้วยความสงบสุข

1. กิจกรรมของกลุ่มที่ 1

- 1.1 ประธานกล่าวเปิดประชุม อภิปรายเรื่อง กบน้อยช่างคิด
- 1.2 ประธานเชิญ กลุ่ม 2 – 6 ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย
- 1.3 เชิญสมาชิกในกลุ่มของประชาชน วิचारณ์การทำงานของกลุ่มอื่น ๆ
จนครบทุกกลุ่ม
- 1.4 เชิญประธานกลุ่มอื่น ๆ จำนวน 1 – 2 กลุ่ม วิचारณ์กลุ่มประธาน
- 1.5 กล่าวปิดการประชุม

2. กิจกรรมของกลุ่มที่ 2

- 2.1 ประธานกลุ่ม แบ่งเนื้อหาเรื่องกบน้อยช่างคิด ออกเป็น 5 ตอน (หรือแบ่งให้ครบตามสมาชิกที่มีอยู่ ยกเว้นประธานกลุ่ม) อาจแบ่งได้ดังนี้

2.1.1 ตอนที่ 1 เริ่มต้นจาก ลมหนาวพัดมาเบา ๆ
จนถึง เพื่อหลีกเลี่ยงภัยอันตรายที่อาจเกิดกับตัวมัน

2.1.2 ตอนที่ 2 เริ่มต้นจาก สักครู่มีเสียงต่อสู้กัน
จนถึง นอนพักอยู่ไม่ไกลนัก

2.1.3 ตอนที่ 3 เริ่มต้นจาก กบน้อยคิดว่าทำไมสัตว์ในโลก ต่างคน
ต่างอยู่ไม่ได้หรือ..... จนถึง สงัดเงียบช่างน่ากลัวเสียนี้กระไร

2.1.4 ตอนที่ 4 เริ่มต้นจาก บัดนี้กบน้อยได้คำตอบแล้ว.....
จนถึง ดังเช่นงูเห่าไม่กินกบ

2.1.5 ตอนที่ 5 เริ่มต้นจาก มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์ประหลาด.....
จนถึง ทุกคนก็จะมีชีวิตอยู่ด้วยความสงบสุข

2.2 ประธานกลุ่มเชิญสมาชิกในกลุ่มรายงานเนื้อหาต่อที่ประชุมที่ละคน
จนครบ

3. กิจกรรมกลุ่มที่ 3

3.1 ประธานกลุ่ม แบ่งสมาชิกรับผิดชอบจดบันทึกสรุปใจความสำคัญ
ของกลุ่มที่ 2 อาจจะทำบันทึกเป็นตอน ๆ ตามบุคคลรายงานกลุ่มของกลุ่มที่ 2 และจดบันทึก
กระทู้ถาม (คำถาม) ของกลุ่มที่ 4 และคำตอบของกลุ่มที่ 5 อีกด้วย

3.2 ประธานกลุ่มเชิญสมาชิกในกลุ่มรายงานสรุปประเด็นสำคัญต่อที่ประชุม
เมื่อประธานกลุ่มที่ 1 ให้โอกาส

4. กิจกรรมของกลุ่มที่ 4

4.1 ประธานกลุ่มแบ่งให้สมาชิกในกลุ่มตั้งกระทู้ถาม (คำถาม) คนละ 1 ข้อ
รวม 5 ข้อ คำถามอาจเป็นดังนี้

4.1.1 กบน้อยนั่งจ้องจะกินอะไร และมันอยู่ที่ไหน

4.1.2 กบน้อยได้ยินเสียงใครต่อสู้กัน และผลการต่อสู้เป็นอย่างไร

4.1.3 ทำไมกบน้อยจึงรู้สึกหิว และมันทำอย่างไรต่อไป

4.1.4 กบน้อยเคยคิดว่าทำไมสัตว์โลกจะต่างคนต่างอยู่ไม่ได้หรือ
และกบน้อยได้คำตอบว่าอย่างไร

4.1.5 มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์ประหลาด ถ้าดำรงชีวิตด้วยความรู้จักพอ
จะเกิดผลอย่างไร

4.2 ประธานกลุ่มเชิญสมาชิกภายในกลุ่มตั้งกระทู้ถามต่อที่ประชุมที่ละคนจนครบ

5. กิจกรรมของกลุ่มที่ 5

5.1 ประธานกลุ่มแบ่งหน้าที่สมาชิกภายในกลุ่ม ศึกษาเนื้อเรื่องกบน้อย ช่างคิด แล้วแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ แบ่งคนรับผิดชอบ คนละตอน

5.2 ประธานเชิญสมาชิกในกลุ่มตอบกระทู้ถาม (คำตอบ) ของกลุ่มที่ 4 เมื่อกระทู้ถามตรงกับควมรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มบุคคล จนครบทั้ง 5 กระทู้ถาม

6. กิจกรรมของกลุ่มที่ 6

6.1 ประธานกลุ่มมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มออกข้อทดสอบ 5 ข้อ พร้อมทั้งเฉลยคำตอบได้ด้วย คำถามของข้อสอบอาจเป็นดังนี้

6.1.1 กบน้อยจ้องกินอะไร

ก. พังพอน	ข. ยอดหญ้า
ค. แมลง	ง. ไล่เตียน

เฉลย ข้อ ค ถูก

6.1.2 กบน้อยได้ยินเสียงใครต่อสู้กัน

ก. พังพอนต่อสู้กัน	ข. แมงต่อสู้กัน
ค. คางคกต่อสู้กัน	ง. งูเห่ากับพังพอนต่อสู้กัน

เฉลย ข้อ ง ถูก

6.1.3 ทำไมสัตว์โลกจึงต้องเขินฆ่ากัน

ก. เพราะเป็นศัตรูกัน	ข. เพราะให้ดำรงชีวิตอยู่ได้
ค. ต้องการทำลายเผ่าพันธุ์กัน	
ง. เพราะต้องการที่อยู่อาศัย	

เฉลย ข้อ ข ถูก

6.1.4 ทำไมงูไม่กินกบน้อย

ก. เพราะมันอิ่มแล้ว	ข. เพราะกบตัวเล็กเกินไป
ค. เพราะต้องรีบไปอาหารที่อื่น	
ง. เพราะต้องรีบกลับไปที่อาศัยของมัน	

เฉลย ข้อ ก ถูก

6.1.5 ถ้ามนุษย์รู้จักพอจะเกิดผลอย่างไร

- ก. สังคมเมืองจะสงบสุข -
- ข. สังคมโลกจะสงบสุข
- ค. ทุกชีวิตจะอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข
- ง. ถูกหมดทุกข้อ

เฉลย ข้อ ง ถูก

6.2 ประธานกลุ่มมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มวัดและประเมินผลสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมด ยกเว้น สมาชิกกลุ่มที่ 6 โดยอ่านคำถามที่ละข้อพร้อมกับคำตอบ ข้อละ 2 ครั้ง แล้วให้สมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ทำข้อทดสอบลงในกระดาษคำตอบจนครบทุกข้อ แล้วนำมาตรวจข้อสอบในช่วงสมาชิกตรวจข้อสอบอยู่นั้น ประธานจะต้องมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มอีกคนหนึ่งอ่านข้อสอบและตัวเลือก พร้อมทั้งเฉลยคำตอบจนครบทุกข้อ หลังจากนั้นประธานก็นำผลคะแนนการทำข้อทดสอบของแต่ละคน แล้วประเมินผลการวัดผลในครั้งนั้นต่อที่ประชุม

เมื่อได้ศึกษาวิธีการสอนแบบรัฐสภา ซึ่งนับได้ว่า เป็นวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้วิธีหนึ่ง จึงขอสรุปวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ วิธีการสอนดังต่อไปนี้

1. วิธีสอนแบบใช้เกม (Educational Game)
2. วิธีสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)
3. วิธีสอนแบบใช้กรณีตัวอย่าง (Case study)
4. วิธีสอนแบบใช้บทบาทสมมติ (Role - Play)
5. วิธีสอนแบบเผชิญสถานการณ์
6. วิธีสอนแบบสำเร็จ (Programmend Instruction)
7. วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
8. วิธีสอนแบบใช้ชุดการสอน (Instructional Package)
9. วิธีสอนแบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction)
10. วิธีสอนแบบโครงการ (Project)
11. วิธีสอนแบบทดลอง (Experimental)
12. วิธีสอนแบบถามตอบ (Question - Answer)
13. วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)
14. วิธีสอนแบบแก้ปัญหา (Problem - Solving)

15. วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry)
16. วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation)
17. วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process)
18. วิธีสอนแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)
19. วิธีสอนแบบความคิดรวบยอด (Concept Attainment Model)
20. วิธีสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Self Directed Learning)
21. วิธีสอนแบบทัศนศึกษาออกสถานที่ (Field Trip)
22. วิธีสอนแบบรัฐสภา (Parliamentary Teaching Method)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วาสนา กิรติเจริญ (2543) ได้ศึกษาสมรรถภาพในการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ของนิสิตฝึกสอน สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านกำหนดจุดประสงค์ ด้านกำหนดเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลของนิสิตฝึกสอน สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตฝึกสอน สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ฝึกสอนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2542, อาจารย์พี่เลี้ยง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่นิสิตฝึกสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดสมรรถภาพในการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ฉบับนิสิตฝึกสอน, อาจารย์พี่เลี้ยง และแบบสอบถามฉบับนักเรียน โดยเก็บข้อมูลจากนิสิตฝึกสอน จำนวน 11 คน, อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 11 คน และนักเรียนจำนวน 508 คน ซึ่งจำนวนนักเรียนได้จากการสุ่มอย่างง่าย การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย พบว่า 1) นิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นว่า ตนเองมีสมรรถภาพในการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านกำหนดจุดประสงค์ ด้านกำหนดเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2) อาจารย์พี่เลี้ยงและนักเรียน มีความคิดเห็นว่า นิสิตฝึกสอนมีสมรรถภาพในการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านกำหนดจุดประสงค์ ด้านกำหนดเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์พี่เลี้ยงและนักเรียนเกี่ยวกับสมรรถภาพในการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของนิสิต นักศึกษาไม่แตกต่างกัน และอยู่ในระดับมากทุกด้าน

นอกจากนี้ ยังมีครูอาจารย์ ผู้สอน ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนี้

ศักดา ทรัพย์ขวัญเมือง (2543) ได้ศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี 10 ด้าน คือ คุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนานุเคราะห์ กำกับ ติดตาม สนับสนุนให้กำลังใจ วิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการเรียนการสอน แหล่งวิทยากร บรรยากาศทางกายภาพ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และการวิเคราะห์ความก้าวหน้า

ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา 5 หมวดวิชาหลัก จำนวน 154 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชา 5 หมวดวิชาหลัก จำนวน 260 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น 414 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมา 414 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานมีการวางแผน/โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและบุคลากร ตลอดจนการคัดเลือกติดตาม กับ มีการบริหารสนับสนุนให้ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเตรียมแผนการสอน บรรยากาศทางการเรียนรู้ แหล่งความรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เพื่อการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้เรียน แต่สภาพการบริหารงานน้อย คือ การอบรมให้ความรู้ การสนับสนุน การเฝ้าติดตาม การประเมินผลเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข 2) ปัญหาการบริหารงานจัดการเรียนการสอน พบว่า ระดับปัญหาทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง มีแนวโน้มไปทางมาก และสอดคล้องกับสภาพของการบริหารงานน้อย

เบญจมาศ นวลอุไร (2538) ได้ศึกษาผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง ถิ่นชีวิตนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดโน) จังหวัดสมุทรปราการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการใช้วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง กับกลุ่มที่เรียนโดยการใช้วิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดโน) จังหวัดสมุทรปราการ 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน มีความสามารถทางภาษาใกล้เคียงกัน โดยให้แบบทดสอบวัดปัญญาเป็นเครื่องมือวัด กลุ่มหนึ่งเรียนโดยการใช้วิธีการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง และอีกกลุ่มเรียนโดยการใช้วิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำการทดสอบก่อนเรียน กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม และสอนตามแผนการสอน กลุ่มละ 10 ครั้ง แล้วทดสอบหลังเรียน

ผลการวิจัย ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่างกลุ่มผู้เรียนโดยการใช้วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง กับกลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบนักเรียน เป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Pibulsongkram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ได้ดำเนินการออกแบบสอบถาม เพื่อศึกษาอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับประถมศึกษาทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ประกอบการศึกษาวิจัย ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ครูผู้สอน และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร และตำราต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และครูผู้สอน สังกัดกองการศึกษาสำนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542 จำนวน 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการสร้างคือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. สร้างเครื่องมือเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาทุกสังกัด เป็นคำถามแบบเลือกตอบคำถามแบบประเมิน และแบบประมาณค่า
3. นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ รายละเอียดของเครื่องมือมีดังนี้
 - 3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติของครูเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหา

ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งย่อยเป็น

ก. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน มี 7 ข้อ

ข. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน มี 10 ข้อ

ค. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง มี 3 ข้อ

ง. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา มี 4 ข้อ

จ. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร มี 2 ข้อ

นอกจากนี้ยังมีช่องว่าง เพื่อให้ครูผู้สอนเขียนอุปสรรคและปัญหาเพิ่มเติมจากอุปสรรคและปัญหาในแบบสอบถาม (ข้อ ก-จ)

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บและรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ออกหนังสือราชการจากสถาบัน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในการเข้าไปเก็บข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา

2. มอบหมายให้นักศึกษาทั้งภาคปกติ และภาค กศ.ป.ป. ที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ที่ประสงค์จะเก็บข้อมูลออกไปเก็บแบบสอบถามครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก ทุกสังกัด

3. ออกไปดำเนินการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ครูผู้สอนด้วยตนเอง ในบางโรงเรียน

4. เก็บและรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดที่เก็บรวบรวมได้ และนำป้อนลงในเครื่อง โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาจัดหมวดหมู่ แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามแบบประเมินค่ามาแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแจกแจงความถี่ของแต่ละระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนัก มาตราส่วนของคำตอบเป็นคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.6 →	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.6 - 4.5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.6 - 3.5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.6 - 2.5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	← 1.5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542 ข้อมูลทั้งปวงได้มาจากการตอบแบบสอบถามถึงความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งสิ้น 317 คน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์โดยนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย เป็นความเรียงซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัด ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสังกัดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน

สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	113	35.6
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	100	31.6
3. เทศบาล	104	32.8
รวม	317	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมี 3 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 35.6 % สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 31.6 % สังกัดเทศบาล จำนวน 32.8 %

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัด
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	45	15.3
2. หญิง	249	84.7
รวม	294	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีถึง
84.7 % และเป็นเพศชาย เพียง 15.3 %

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัด
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. 20 - 29 ปี	29	9.8
2. 30 - 39 ปี	93	31.2
3. 40 - 49 ปี	102	34.2
4. 50 ปีขึ้นไป	74	24.8
รวม	298	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 20 - 29 ปี มี 9.8 %
อายุระหว่าง 30 - 39 ปี มี 31.2 % อายุระหว่าง 40 - 49 ปี มี 34.2 % ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม และอายุ 50 ปีขึ้นไป 24.8 %

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัด
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม

วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	30	9.5
2. ปริญญาตรี	281	88.6
3. ปริญญาโท	6	1.9
4. ปริญญาเอก	0	0.0
รวม		100.0

จากตารางที่ 4 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มีถึง 88.6 % รองลงมาคือ วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 9.5 % และมีวุฒิมระดับปริญญาโท
เพียง 1.9 %

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัด
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ครู

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
1. 1 - 10 ปี	85	27.7
2. 11 - 20 ปี	82	26.7
3. 21 - 29 ปี	98	31.9
4. 30 ปีขึ้นไป	42	13.7
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 5 มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ 1 - 10 ปี 27.7 % , 11 -
20 ปี 26.7 % , 21 - 29 ปี 31.9 % และ 30 ปีขึ้นไป มี 13.7 %

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. อาจารย์ 1	45	16.7
2. อาจารย์ 2	174	64.7
3. อาจารย์ 3	5	1.9
4. อื่น ๆ	45	16.7
รวม	269	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มากที่สุด คือ 64.7 % รองลงมาคือ ตำแหน่งอาจารย์ 1 16.7 % และตำแหน่งอาจารย์ 3 1.9 % ตำแหน่งอื่น ๆ 16.7 %

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามจำนวนห้องเรียนของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน

จำนวนห้องเรียน	จำนวน	ร้อยละ
1. 1 - 10 ห้องเรียน	60	19.8
2. 11 - 20 ห้องเรียน	147	48.7
3. 21 - 30 ห้องเรียน	37	12.3
4. 30 ห้องเรียนขึ้นไป	58	19.2
รวม	302	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงว่าโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ มีขนาด 1-10 ห้องเรียน 19.8 % ขนาด 11-20 ห้องเรียน 48.7 % ขนาด 21-30 ห้องเรียน 12.3 % ขนาด 30 ห้องเรียนขึ้นไป 19.2 %

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของครูทุกสังกัด ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนนอกรากสอน

หน้าที่พิเศษ	จำนวน	ร้อยละ
1. ครูวิชาการโรงเรียน	57	21.9
2. หัวหน้าสาย	54	20.8
3. หัวหน้าโครงการทันตอนามัยโรงเรียน	14	5.4
4. อื่น ๆ	135	51.9
รวม	260	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงหน้าที่พิเศษของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นครูวิชาการของโรงเรียน 21.9 % หัวหน้าสาย 20.8 % หัวหน้าโครงการทันตอนามัยของโรงเรียน 5.4 % อื่น ๆ 51.9 %

**ตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับ
อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ขัดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X̄	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน	0	16	44	38	15	2.5	0.9	น้อย
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	2	26	52	26	3	3.0	0.8	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	4	36	44	23	5	3.1	0.9	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	0	12	55	28	18	2.5	0.9	น้อย
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	6	25	50	16	2	3.2	0.9	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	1	15	43	47	7	2.6	0.8	ปานกลาง
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	8	42	38	18	1	3.4	0.9	ปานกลาง
	รวม	21	172	326	196	51	2.9	0.9	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นว่า คือ ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน และนักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่มอยู่ระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหา นักเรียนเรียนอ่อน นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน อยู่ระดับปานกลาง

**ตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับ
อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน**

อันดับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X̄	S.D.	ประมาณค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดสื่อการสอน	3	34	46	18	12	3.0	1.0	ปานกลาง
2.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	16	32	38	23	2	3.3	1.0	ปานกลาง
3.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	2	19	54	28	8	2.8	0.9	ปานกลาง
4.	การคิดสร้างสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เลขสอนแบบเดิม คืออธิบายหรือบอก	4	28	40	28	6	3.0	1.0	ปานกลาง
5.	ครูผู้สอนมีภาระกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดจัดสร้างสื่อในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	0	37	54	19	3	3.1	0.8	ปานกลาง
6.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	4	19	51	21	11	2.9	1.0	ปานกลาง
7.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	0	18	36	30	7	2.7	0.9	ปานกลาง
8.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	2	20	50	31	9	2.8	0.9	ปานกลาง
9.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	1	34	33	29	16	2.8	1.1	ปานกลาง
10.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	5	18	39	28	8	2.8	1.0	ปานกลาง
	รวม	37	259	441	255	82	2.9	0.9	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน เช่น ขาดสื่อการสอน ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา และอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับ
อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหลักสูตรและ อุปกรณ์การเรียน	7	38	41	15	1	3.3	0.9	ปานกลาง
2.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้ นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัด การเรียนการสอนบ่อยครั้ง	3	25	37	33	41	2.8	1.0	ปานกลาง
3.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป มากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	14	29	34	26	2	3.3	1.0	ปานกลาง
รวม		24	92	112	74	14	3.1	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง ครูผู้สอนที่สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความเห็นว่า ปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการ
จัดหลักสูตรและอุปกรณ์การเรียน ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง - จำ) ๙
อยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับ
อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา
(หน่วยเหนือ)**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X	S.D	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้บังคับบัญชাজัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนน้อย	12	27	50	12	4	3.3	1.0	ปานกลาง
2.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	19	55	20	8	3.0	1.0	ปานกลาง
3.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	14	33	42	23	1	3.3	1.0	ปานกลาง
4.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	9	25	45	23	8	3.0	1.0	ปานกลาง
	รวม	42	104	192	78	21	3.2	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา (หน่วยเหนือ) ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ปัญหาที่ผู้บังคับบัญชাজัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนน้อย ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู และอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่ตั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับ
อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสาร
ประกอบหลักสูตร

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					Σ	S.D.	ปริมาณ
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดความสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	3	25	50	31	4	2.9	0.9	ปานกลาง
2.	หลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	11	37	41	19	3	3.3	1.0	ปานกลาง
	รวม	14	62	91	50	7	3.1	0.9	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ครูผู้สอนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับ
อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน	0	16	44	38	15	2.5	0.9	น้อย
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	2	26	52	26	3	3.0	0.8	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	4	36	44	23	5	3.1	0.9	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	0	12	55	28	18	2.5	0.9	น้อย
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	6	25	50	16	2	3.2	0.9	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	1	15	43	47	7	2.6	0.8	ปานกลาง
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	8	42	38	18	1	3.4	0.9	ปานกลาง
8.	ขาดสื่อการสอน	3	34	46	18	12	3.0	1.0	ปานกลาง
9.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	16	32	38	23	2	3.3	1.0	ปานกลาง
10.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	2	19	54	28	8	2.8	0.9	ปานกลาง
11.	ควรคิดสร้างสื่อประกอบกรเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เลยสอนแบบเดิม คือ อธิบายหรือบอก	4	28	40	28	6	3.0	1.0	ปานกลาง
12.	ครูผู้สอนมีภารกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดจ้องร่างสื่อในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	0	37	54	19	3	3.1	0.8	ปานกลาง
13.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	4	19	51	21	11	2.9	1.0	ปานกลาง
14.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	0	18	36	30	7	2.7	0.9	ปานกลาง
15.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	2	20	50	31	9	2.8	0.9	ปานกลาง
16.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	1	34	33	29	16	2.8	1.1	ปานกลาง
17.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	5	18	39	28	8	2.8	1.0	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
18.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหารวัสดุและอุปกรณ์การเรียน	7	38	41	15	1	3.3	0.9	ปานกลาง
19.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง	3	25	37	33	11	2.8	1.0	ปานกลาง
20.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปมากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	14	29	34	26	2	3.3	1.0	ปานกลาง
21.	ผู้บังคับบัญชารายจัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนน้อย	12	27	50	12	4	3.3	1.0	ปานกลาง
22.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	19	55	20	8	3.0	1.0	ปานกลาง
23.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	14	33	42	23	1	3.3	1.0	ปานกลาง
24.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	9	25	45	23	8	3.0	1.0	ปานกลาง
25.	ขาดความสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	3	25	50	31	4	2.9	0.9	ปานกลาง
26.	หลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่ข้ออธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	11	37	41	19	3	3.3	1.0	ปานกลาง
	รวม	138	689	1,162	653	175	3.0	0.9	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 สรุปความคิดเห็นของครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีความเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่น และเอาดีแต่ลำพังคนเดียว อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ ทุกปัญหา ครูผู้สอนมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับอุปสรรค
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรม การเรียนการสอน	1	15	33	33	14	2.5	1.0	น้อย
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	4	13	38	35	10	2.7	1.0	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	1	22	43	28	2	2.9	0.8	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	4	13	36	35	10	2.7	1.0	ปานกลาง
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	6	22	39	31	2	3.0	0.9	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	0	8	34	38	13	2.4	0.8	น้อย
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	7	25	30	33	5	3.0	1.0	ปานกลาง
	รวม	23	118	253	233	66	2.7	0.9	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
มีความเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน และ
ปัญหานักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ
เช่น ปัญหานักเรียนเรียนอ่อน นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ มีความเห็น
อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับอุปสรรค
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดสื่อการสอน	1	11	45	27	16	2.5	0.9	น้อย
2.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	20	21	30	25	2	3.3	1.1	ปานกลาง
3.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3	8	40	30	15	2.5	1.0	น้อย
4.	การคิดสร้างสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเองทำเอง ออกแบบเอง เคยสอนแบบเดิม คือ อธิบายหรือบอก	3	25	37	27	7	2.9	1.0	ปานกลาง
5.	ครูผู้สอนมีภารกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดสร้างสื่อในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	12	23	36	17	8	3.2	1.1	ปานกลาง
6.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	2	7	29	47	15	2.3	0.9	น้อย
7.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	2	12	33	35	18	2.5	1.0	น้อย
8.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	2	9	31	39	19	2.4	1.0	น้อย
9.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	2	9	39	38	12	2.5	0.9	น้อย
10.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	1	16	31	34	8	2.6	0.9	ปานกลาง
	รวม	48	141	351	319	120	2.7	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับการขาดสื่อการสอน ปัญหาครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัญหาครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมฯ ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฯ และปัญหาครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีสอนฯ อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาข้ออื่น ๆ ครูมีความเห็นต่อปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับอุปสรรค
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุและ อุปกรณ์การเรียน	6	6	42	33	11	2.6	1.0	ปานกลาง
2.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้ นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัด การเรียนการสอนบ่อยครั้ง	3	14	37	35	11	2.6	1.0	ปานกลาง
3.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป มากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	11	21	29	29	4	3.1	1.1	ปานกลาง
รวม		20	41	108	97	26	2.8	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับ
ปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ 18 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับอุปสรรค
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา
(หน่วยเหนือ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้บังคับบัญชารัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นจำนวนน้อย	11	19	35	27	8	3.0	1.1	ปานกลาง
2.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	12	42	26	11	2.8	1.0	ปานกลาง
3.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	15	22	28	21	9	3.1	1.2	ปานกลาง
4.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	4	14	31	33	10	2.7	1.0	ปานกลาง
	รวม	37	67	136	107	38	2.9	1.1	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 แสดงว่าครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน มีความเห็นว่า อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ 19 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับอุปสรรค
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสาร
ประกอบหลักสูตร

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดความสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	5	11	39	30	15	2.6	1.0	ปานกลาง
2.	หลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสารประกอบ หลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้าง เนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนเป็นอย่างมาก	7	12	45	30	6	2.8	1.0	ปานกลาง
	รวม	12	23	84	60	21	2.7	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการขาดความสัมพันธ์
ระหว่างหลักสูตร และแผนการสอนของครู ปัญหาหลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสาร
ประกอบหลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรค
ในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ครูผู้สอนมีความเห็นว่า เป็นปัญหาระดับปานกลาง

**ตารางที่ 20 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเกี่ยวกับอุปสรรค
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน	1	15	33	33	14	2.5	1.0	น้อย
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	4	13	38	35	10	2.7	1.0	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	1	22	43	28	2	2.9	0.8	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	4	13	36	35	10	2.7	1.0	ปานกลาง
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	6	22	39	31	2	3.0	0.9	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	0	8	34	38	13	2.4	0.8	น้อย
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	7	25	30	33	5	3.0	1.0	ปานกลาง
8.	ขาดสื่อการสอน	1	11	45	27	16	2.5	0.9	น้อย
9.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	20	21	30	25	2	3.3	1.1	ปานกลาง
10.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3	8	40	30	15	2.5	1.0	น้อย
11.	การคิดสร้างสรรค์เพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เลยสอนแบบเดิม คืออธิบายหรือบอก	3	25	37	27	7	2.9	1.0	ปานกลาง
12.	ครูผู้สอนมีภารกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดจัดสร้างสื่อในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	12	23	36	17	8	3.2	1.1	ปานกลาง
13.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่างๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	2	7	29	47	15	2.3	0.9	น้อย
14.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	2	12	33	35	18	2.5	1.0	น้อย
15.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งระบบการ	2	9	31	39	19	2.4	1.0	น้อย
16.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	2	9	39	38	12	2.5	0.9	น้อย
17.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	1	16	31	34	8	2.6	0.9	ปานกลาง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D	ประมาณค่า
		5	4	3	2	1			
18.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์การเรียน	6	6	42	33	11	2.6	1.0	ปานกลาง
19.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง	3	14	37	35	11	2.6	1.0	ปานกลาง
20.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปมากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	11	21	29	29	4	3.1	1.1	ปานกลาง
21.	ผู้บังคับบัญชาจัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนน้อย	11	19	35	27	8	3.0	1.1	ปานกลาง
22.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	12	42	26	11	2.8	1.0	ปานกลาง
23.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	15	22	28	21	9	3.1	1.2	ปานกลาง
24.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	4	14	31	33	10	2.7	1.0	ปานกลาง
25.	ขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	5	11	39	30	15	2.6	1.0	ปานกลาง
26.	หลักสูตรบางกลุ่มประสมกับวิธีขาดเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	7	12	45	30	6	2.8	1.0	ปานกลาง
	รวม	140	390	932	816	281	2.7	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 สรุปความเห็นของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนเรียนอ่อน ปัญหานักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ ปัญหาการเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ปัญหาการเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน ปัญหาการเรียนขาดทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ ปัญหาการคิดสร้างสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอนฯ ปัญหาครูมีภาระกิจการสอนมากฯ ปัญหาครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมฯ ปัญหาผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน ปัญหาการตำหนิจากผู้ปกครองฯ ปัญหาผู้ปกครองต้องการให้สอนเน้นด้านความรู้ ปัญหาผู้บังคับบัญชาจัดสรรเงินสนับสนุนน้อย และปัญหาผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะฯ ครูมีความเห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

**ตารางที่ 21 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดเทศบาล เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับตัวนักเรียน**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน	1	28	31	32	6	2.9	0.9	ปานกลาง
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	4	23	34	15	13	2.9	1.1	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	4	26	30	19	11	2.9	1.1	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	2	20	37	13	19	2.7	1.1	ปานกลาง
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	6	37	27	16	9	3.2	1.1	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	3	17	8	28	22	2.4	1.2	น้อย
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	10	25	28	12	12	3.1	1.2	ปานกลาง
	รวม	30	176	195	135	92	2.9	1.1	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ที่สังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหานักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว อยู่ระดับน้อย ส่วนปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหานักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเรียนอ่อน และปัญหาอื่น ๆ ครูมีความเห็นอยู่ระดับปานกลาง

**ตารางที่ 22 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดเทศบาล เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับตัวครูผู้สอน**

รหัสนี้	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดสื่อการสอน	10	26	28	28	3	3.1	1.1	ปานกลาง
2.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	8	22	24	25	5	3.0	1.1	ปานกลาง
3.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	30	34	14	17	3.0	1.2	ปานกลาง
4.	การคิดสร้างสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เลยสอนแบบเดิม คืออธิบายหรือบอก	7	24	33	24	13	2.9	1.1	ปานกลาง
5.	ครูผู้สอนมีภาระกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดริเริ่มสร้างสื่อในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	31	34	18	9	3.1	1.1	ปานกลาง
6.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	5	15	32	32	14	2.6	1.1	ปานกลาง
7.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	3	12	38	38	8	2.6	0.9	ปานกลาง
8.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	2	2	40	30	7	2.5	0.8	น้อย
9.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	22	27	28	12	2.8	1.1	ปานกลาง
10.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	5	12	34	25	19	2.6	1.1	ปานกลาง
รวม		61	196	324	262	107	2.8	1.1	ปานกลาง

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ครูผู้สอนที่สังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ครูขาดสื่อการสอน ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา และข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 23 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดเทศบาล เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับผู้ปกครอง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุและ อุปกรณ์การเรียน	8	30	29	24	3	3.2	1.0	ปานกลาง
2.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้ นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัด การเรียนการสอนบ่อยครั้ง	16	22	17	8	14	3.2	1.4	ปานกลาง
3.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป มากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	14	11	28	15	11	3.0	1.3	ปานกลาง
รวม		38	63	74	47	28	3.1	1.2	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 แสดงว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่สังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก
มีความเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง ทุกปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 24 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดเทศบาล เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา (หน่วยเหนือ)

ลำดับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					x̄	SD	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้บังคับบัญชาจัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นจำนวนน้อย	4	18	39	19	5	3.0	0.9	ปานกลาง
2.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	1	13	41	21	9	2.7	0.9	ปานกลาง
3.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	3	20	37	11	13	2.9	1.1	ปานกลาง
4.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	8	13	35	28	14	2.7	1.1	ปานกลาง
	รวม	16	64	152	79	41	2.8	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 แสดงว่าครูผู้สอน มีความเห็นว่า อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับ
ผู้บังคับบัญชา ทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 25 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดเทศบาล เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร**

ลำดับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดความสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	3	19	46	22	5	2.9	0.9	ปานกลาง
2.	หลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	0	16	36	26	26	2.4	1.0	น้อย
	รวม	3	35	82	48	31	2.7	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่สังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการขาดความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและแผนการสอนของครู อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาหลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 26 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ที่สังกัดเทศบาล เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน	1	28	31	32	6	2.9	0.9	ปานกลาง
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	4	23	34	15	13	2.9	1.1	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	4	26	30	19	11	2.9	1.1	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	2	20	37	19	19	2.7	1.1	ปานกลาง
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	6	37	27	16	9	3.2	1.1	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	3	17	8	28	22	2.4	1.2	น้อย
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	10	25	28	12	12	3.1	1.2	ปานกลาง
8.	ขาดสื่อการสอน	10	26	28	28	3	3.1	1.1	ปานกลาง
9.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	8	22	24	25	5	3.0	1.1	ปานกลาง
10.	ครูไม่สนใจวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	30	34	14	17	3.0	1.2	ปานกลาง
11.	การคิดสร้างสรรค์เพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เคยสอนแบบเดิม คือ อธิบายหรือบอก	7	24	33	24	13	2.9	1.1	ปานกลาง
12.	ครูผู้สอนมีภาระกิจการสอนและงานพิเศษที่ไม่ได้มีมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	31	34	18	9	3.1	1.1	ปานกลาง
13.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษานวัตกรรมและคำอธิบายเนื้อหาสาระของบทเรียนต่างๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	5	15	32	32	14	2.6	1.1	ปานกลาง
14.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	3	12	38	38	8	2.6	0.9	ปานกลาง
15.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	2	2	40	30	7	2.5	0.8	น้อย
16.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	7	22	27	28	12	2.8	1.1	ปานกลาง
17.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	5	12	34	25	19	2.6	1.1	ปานกลาง

ตารางที่ 26 (ต่อ)

รหัสดู	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
18.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหลักสูตรและ อุปกรณ์การเรียน	8	30	29	24	3	3.2	1.0	ปานกลาง
19.	ได้รับการคำปรึกษาและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้ นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัด การเรียนการสอนบ่อยครั้ง	16	22	17	8	14	3.2	1.4	ปานกลาง
20.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป มากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	14	11	28	15	11	3.0	1.3	ปานกลาง
21.	ผู้บังคับบัญชารัฐจัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นจำนวนน้อย	4	18	39	19	5	3.0	0.9	ปานกลาง
22.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	1	13	41	21	9	2.7	0.9	ปานกลาง
23.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	3	20	37	11	13	2.9	1.1	ปานกลาง
24.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิจัยหรือน้อย	8	13	35	28	14	2.7	1.1	ปานกลาง
25.	ขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	3	19	46	22	5	2.9	0.9	ปานกลาง
26.	หลักสูตรบางกลุ่มจะสนับสนุนการคิดวิเคราะห์ประกอบ หลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้าง เนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนเป็นอย่างมาก	0	16	36	26	26	2.4	1.0	น้อย
	รวม	148	534	827	571	299	2.9	1.1	ปานกลาง

จากตารางที่ 26 สรุปได้ว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 27 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ขีดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับตัวนักเรียน**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรม การเรียนการสอน	2	59	108	103	35	2.6	0.9	ปานกลาง
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	10	62	124	76	26	2.9	1.0	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	9	84	117	70	18	3.0	0.9	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	6	45	128	76	47	2.6	1.0	ปานกลาง
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	18	84	116	63	13	3.1	1.0	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	4	40	85	113	42	2.5	1.0	น้อย
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	25	92	96	63	18	3.2	1.1	ปานกลาง
	รวม	74	466	774	564	199	2.8	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 27 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาทุกสังกัด มีความเห็นโดยรวมกับ
ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 28 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับตัวครูผู้สอน**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดสื่อการสอน	14	71	119	73	31	2.9	1.0	ปานกลาง
2.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	44	75	92	73	9	3.3	1.1	ปานกลาง
3.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	12	57	128	72	40	2.8	1.0	ปานกลาง
4.	การคิดสร้างสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเองทำเอง ออกแบบเอง เลขสอนแบบเดิม คือ อธิบายหรือบอก	14	77	110	79	26	2.9	1.0	ปานกลาง
5.	ครูผู้สอนมีการจัดการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาคิดจัดสร้างสื่อในการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	19	91	124	54	20	3.1	1.0	ปานกลาง
6.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาลักษณะนิสัยและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกถึงแก่นสอน	11	41	112	100	40	2.6	1.0	ปานกลาง
7.	ครูขาดความรู้เรื่องสรีรวิทยาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	5	42	107	103	33	2.6	0.9	ปานกลาง
8.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	6	31	121	100	35	2.6	0.9	ปานกลาง
9.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	10	65	99	95	40	2.7	1.0	ปานกลาง
10.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	11	46	104	87	35	2.7	1.0	ปานกลาง
	รวม	146	596	1,116	836	309	2.8	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 28 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจากทุกสังกัด มีความเห็นโดยรวมของปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 29 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับผู้ปกครอง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุและ อุปกรณ์การเรียน	21	74	112	72	15	3.1	1.0	ปานกลาง
2.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้ นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัด การเรียนการสอนบ่อยครั้ง	22	61	91	76	36	2.9	1.1	ปานกลาง
3.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเขียนต่อชั้นสูง ๆ ขึ้นไป มากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	39	61	91	70	17	3.1	1.1	ปานกลาง
รวม		82	196	294	218	68	3.0	1.1	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนทุกสังกัด มีความเห็น
เกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Pibulsongkram Rajabhat University

ตารางที่ 30 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา (หน่วยเหนือ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					X	SD	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ผู้บังคับบัญชาจัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นจำนวนน้อย	27	64	124	58	17	3.1	1.0	ปานกลาง
2.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	15	44	138	67	28	2.8	1.0	ปานกลาง
3.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	32	75	107	55	23	3.1	1.1	ปานกลาง
4.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	21	52	111	84	32	2.8	1.1	ปานกลาง
	รวม	95	235	480	264	100	3.0	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 30 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนทุกสังกัด มีความเห็น
ปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 31 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม อุปสรรคและปัญหา
เกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	ขาดความสัมพันธ์กันระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	11	55	135	83	24	2.8	0.9	ปานกลาง
2.	หลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ขาดเอกสารประกอบ หลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้าง เนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนเป็นอย่างมาก	18	65	122	75	35	2.9	1.1	ปานกลาง
	รวม	29	120	257	158	59	2.8	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 31 ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนทุกสังกัด มีความ
เห็นโดยรวม ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

**ตารางที่ 32 แสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณ ค่า
		5	4	3	2	1			
1.	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน	2	59	108	103	35	2.6	0.9	ปานกลาง
2.	นักเรียนเรียนอ่อน	10	62	124	76	26	2.9	1.0	ปานกลาง
3.	นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ	9	84	117	70	18	3.0	0.9	ปานกลาง
4.	นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม	6	45	128	76	47	2.6	1.0	ปานกลาง
5.	นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน	18	84	116	63	13	3.1	1.0	ปานกลาง
6.	นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว	4	40	85	113	42	2.5	1.0	น้อย
7.	นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้	25	92	96	63	18	3.2	1.1	ปานกลาง
8.	ขาดสื่อการสอน	14	71	119	73	31	2.9	1.0	ปานกลาง
9.	ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา	44	75	92	73	9	3.3	1.1	ปานกลาง
10.	ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	12	57	128	72	40	2.8	1.0	ปานกลาง
11.	การคิดสร้างสรรค์เพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เคยสอนแบบเดิม คือ อธิบายหรือบอก	14	77	110	79	26	2.9	1.0	ปานกลาง
12.	ครูผู้สอนมีภาระกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก จึงไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	19	91	124	54	20	3.1	1.0	ปานกลาง
13.	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาค้นคว้าและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน	11	41	112	100	40	2.6	1.0	ปานกลาง
14.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา	5	42	107	103	33	2.6	0.9	ปานกลาง
15.	ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ	6	31	121	100	35	2.6	0.9	ปานกลาง
16.	ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	10	65	99	95	40	2.7	1.0	ปานกลาง
17.	ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง	11	46	104	87	35	2.7	1.0	ปานกลาง

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ประมาณค่า
		5	4	3	2	1			
18.	ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์การเรียน	21	74	112	72	15	3.1	1.0	ปานกลาง
19.	ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง	22	61	91	76	36	2.9	1.1	ปานกลาง
20.	ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปมากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)	39	61	91	70	17	3.1	1.1	ปานกลาง
21.	ผู้บังคับบัญชารจัดสรรเงินสนับสนุนค่าวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนน้อย	27	64	124	58	17	3.1	1.0	ปานกลาง
22.	ผู้บังคับบัญชาขาดการชี้แนะและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	15	44	138	67	28	2.8	1.0	ปานกลาง
23.	ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู	32	75	107	55	23	3.1	1.1	ปานกลาง
24.	ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการน้อย	21	52	111	84	32	2.8	1.1	ปานกลาง
25.	ขาดความเข้มแข็งกับระหว่างหลักสูตรแผนการสอนและครู	11	55	135	83	24	2.8	0.9	ปานกลาง
26.	หลักสูตรบางกลุ่มประกอบด้วยภาคเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่ทฤษฎีอธิบายรายวิชา ทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก	18	65	122	75	35	2.9	1.1	ปานกลาง
	รวม	426	1613	2921	2040	735	2.7	1.0	ปานกลาง

จากตารางที่ 32 สรุปความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนทุกสังกัด มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากอุปสรรคและปัญหาที่ตั้งได้นำเสนอมาตามตารางที่ 1 – 32 แล้ว ยังมีอุปสรรคและปัญหาที่ครูผู้สอนได้เสนอแนะไว้ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนมากเกินไป
2. ห้องเรียนไม่พอ
3. ขนาดห้องประกอบการ
4. ผู้ปกครองขาดความเข้าใจในหลักสูตรใหม่
5. เนื้อหาบางบทเรียนไม่เอื้อต่อการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
6. การทำงานเป็นกลุ่ม เด็กที่ไม่ตั้งใจเรียนจะถูกเพื่อนไม่รับเข้ากลุ่ม ทำให้เกิดปัญหา
7. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางใช้เวลานาน แต่ครูจะต้องเร่งสอนให้จับทันหลักสูตร
8. วุฒิภาวะของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน
9. ห้องเรียนคับแคบ
10. นักเรียนชอบเล่นมุก ไม่ชอบทำกิจกรรม คิดไม่เป็น
11. ทำงานหนักเงินเดือนน้อย/ ทำงานมาก แต่คนอื่นไม่เห็น
12. นักเรียนไม่มีความอดทน
13. ห้องสมุดไม่พอต่อการบริการ
14. นักเรียนบางคนไม่ยอมร่วมกิจกรรมเกือบทุกวิชา
15. การจัดการกิจกรรมของครู เป็นเพียงการสร้างภาพหรือหลักฐานเท่านั้น แต่การปฏิบัติที่แท้จริงไม่ส่งผลต่อเด็ก
16. ครูขาดความรัก ความสามัคคี ไม่เป็นหนึ่งเดียวในการร่วมมือกันเพื่อการจัดการเรียนการสอนต่อเด็กอย่างจริงจัง
17. นักเรียนไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน
18. นักเรียนขาดเรียนบ่อย
19. นักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย
20. การกำหนดเวลาในแต่ละรายวิชาไม่พอเพียงในการจัดกิจกรรม
21. แหล่งการค้นคว้าเพิ่มเติมมีน้อย
22. นักเรียนขาดความอบอุ่นจากผู้ปกครอง พ่อแม่หย่าร้างกันมาก
23. มีคาบการสอนมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน
24. นักเรียนขาดความพร้อมในการทำกิจกรรม ขาดความคิดสร้างสรรค์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูระดับประถมศึกษาทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก การศึกษาใช้วิธีสำรวจ โดยออกแบบสอบถามไปสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษาทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอน จำนวน 317 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย (%) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผลการศึกษามีสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จะเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คือ เป็นเพศหญิง 84.7 % เป็นเพศชายเพียง 15.3 % ส่วนจำนวนครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละสังกัด มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 113 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 100 คน และสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 104 คน อายุผู้ตอบแบบสอบถามจะมีอายุในช่วง 40 - 49 ปี จำนวน 34.2 % สำหรับวุฒิการศึกษาจะมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดมีถึง 88.6 % และประสบการณ์ทำงาน 21 - 29 ปี มีมากที่สุด คือ 31.9 % ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม จะดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มากที่สุด มีจำนวน 64.7 % ขนาดของโรงเรียนจะมีขนาด 11 - 20 ห้องเรียน มากที่สุด คือ มีถึง 48.7 %

2. ด้านอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ พบสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. สำหรับอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ก. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

มีความเห็นว่า ปัญหาที่นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน และปัญหานักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็น อยู่ระดับปานกลาง

ข. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นต่อปัญหานักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย เช่นกัน และมีความเห็นต่อปัญหาเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง

ค. ครูผู้สอนสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหา นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่ลำพังคนเดียว อยู่ในระดับน้อย เช่นเดียวกับผู้สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลาง

สรุป สำหรับอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้สอน

ก. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความคิดเห็นว่า อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้สอนทุกปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง

ข. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความคิดเห็น คือ อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน อยู่ระดับปานกลางเช่นกัน

ค. ครูผู้สอนสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหา ที่เกี่ยวกับครูผู้สอน ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

สรุปผลความคิดเห็นของผู้สอนทุกสังกัด คือ ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง

ก. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองทุกประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง

ข. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง

ค. ครูผู้สอนสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปความคิดเห็นของครูผู้สอนทุกสังกัดในเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา

ก. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง

ข. ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง

ค. ครูผู้สอนสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง

สรุป ครูผู้สอนทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

สรุป ครูผู้สอนทุกสังกัด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีความคิดเห็นต่อปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แต่ไม่เป็นปัญหาล้นวิกฤต แต่เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ที่ครูผู้สอนสามารถจะแก้ไขได้ ถ้าหากได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากคณะครูผู้สอนด้วยกันเอง และจากผู้บังคับบัญชา หน่วยงาน รวมทั้งผู้ปกครอง และโดยเฉพาะจะต้องได้รับความร่วมมือจากนักเรียนผู้ทำกิจกรรมเอง และประเด็นสำคัญที่สุด คือ จะแก้ไขปัญหาล้นเด็ดขาด คือ ความอดุสาหะ วิริยะ และความตั้งใจจริง ของครูผู้สอนโดยตรง ที่จะต้องมุ่งกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง ต้องทุ่มเท ทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด กำลังทรัพย์ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่า แห่งชาติ และผลของการทุ่มเทเพื่อให้นักเรียนของครู ควรได้รับการเหลียวแลและให้การสนับสนุน จากผู้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ โดยผู้บังคับบัญชาต้องมีการเสริมแรง ให้คำชี้แนะ การยกย่องชมเชย และให้ได้รับความมีความชอบเป็นการตอบแทน เมื่อพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชาจะต้องทำหน้าที่กำกับดูแล และติดตามงานการสอนของครูเป็นประจำและอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยเชื่อว่า อุปสรรคและปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของผู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ก็จะมีบรรลุผลสำเร็จทุกประการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า อุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง คือ สรุปแล้วไม่มีปัญหามาก และอาจกล่าวได้ว่า ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ระดับหนึ่ง แต่ภาพสะท้อนตามความเป็นจริงในปัจจุบันครูผู้สอนส่วนหนึ่ง อาจเป็นส่วนใหญ่ ที่ไม่จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดูเหมือนจะค้ำกับผลการวิจัยที่ค้นพบ

ฉะนั้น เพื่อให้ประเด็นนี้กระจ่าง จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยนอกจากจะสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอน โดยให้แบบสอบถามแต่เพียงอย่างเดียวแล้ว จึงสมควรให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม คือ

1. การสัมภาษณ์ผู้สอนโดยตรง
2. reeอนุญาตเข้าไปสังเกตการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
3. สอบถามหาข้อมูลจากนักเรียนโดยตรง
4. การขอสัมภาษณ์ผู้บริหาร
5. การสัมภาษณ์ผู้ปกครองโดยตรง

บรรณานุกรม

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาคปลาย ปีการศึกษา 2542 : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนทั่วไป และทักษะการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2524.

จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย. รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2536. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. เทคโนโลยีการสอน การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.

ทัศนาศยามณี. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2542.

บำรุง กัดเจริญ และ ชวีวรรณ กิยาวงค์. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2527.

ประเวศ ad. ปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดี, 2539.

วัฒนาพร รัชบุทท์. "บทที่ 2 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง". ในหน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2540.

วิชาการ, กรม. คู่มือดำเนินการอบรมการสอนภาษาไทย ชั้น ป.4 - 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2540.

หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1, 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2538.

สนิท ฉิมเล็ก และ จิฉัตร กาญจนรัตน์. วิธีสอนแบบรัฐสภา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำราวิทยาลัยพินุลสงคราม พิษณุโลก, 2521.

พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำราสถาบันราชภัฏพินุลสงคราม, 2540.

หลักการสอน. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏพินุลสงคราม, 2539. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2538.

สามัญศึกษา, กรม. คู่มือนิเทศการศึกษาวิชาสังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.

สุพิม บุญวงศ์. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.

สุรเชษฐ์ Alan-. หลักการสอน. พิษณุโลก : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2540.

สุวิทย์ มูลคำ. เรียนรู้สู่เครื่องมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที พี พรินท์ จำกัด, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก :
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2548

_____. เอกสารเสริมความรู้การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2541.

อัจจรา นุชภักดี. การวิจัยเบื้องต้น. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม, 2539.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Pibulsongkram Rajabhat University

แบบสอบถาม

การศึกษาอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูผู้สอนในโรงเรียน
ระดับประถมศึกษาทุกสังกัด เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ตอนที่ 1 สถานภาพของคำตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตรงหน้าข้อความ
ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20 - 29 ปี 30 - 39 ปี
 40 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ครู 1 - 10 ปี 11 - 20 ปี
 21 - 29 ปี 30 ปี ขึ้นไป
5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 1 อาจารย์ 2
 อาจารย์ 3 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนห้องเรียน 1 - 10 ห้องเรียน 11 - 20 ห้องเรียน
 21 - 30 ห้องเรียน 30 ห้องเรียน ขึ้นไป

7. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันสังกัด

- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน
- เทศบาล

8. หน้าที่พิเศษที่ท่านได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนนอกจากสอน คือ

- ครูวิชาการโรงเรียน หัวหน้าสาย
- หัวหน้าโครงการทัศนศึกษานอกโรงเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ทักษะของท่านที่มีอยู่อุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากนักน้อยเพียงใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ก. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกระบวนการเรียนการสอน					
2. นักเรียนเรียนอ่อน					
3. นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและจับใจความสำคัญ					
4. นักเรียนขาดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม					
5. นักเรียนขาดทักษะในการสรุปความคิดรวบยอดของบทเรียน					
6. นักเรียนบางคนชอบทำตัวเด่นและเอาดีแต่เพียงคนเดียว					
7. นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					

ข. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดสื่อการสอน					
2. ครูขาดขวัญและกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา					
3. ครูไม่แน่ใจว่าวิธีสอนที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
4. การคิดสร้างสรรค์เพื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องคิดเอง ทำเอง ออกแบบเอง เลยสอนแบบเดิม คือ อธิบายหรือบอก					
5. ครูผู้สอนมีภารกิจการสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป จึงไม่มีเวลาดิจิต จัดสร้างสื่อในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
6. ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาหลักสูตรและคำอธิบายเนื้อหาสาระของหน่วยต่าง ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งก่อนสอน					
7. ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา					
8. ครูขาดการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มองไม่เห็นหลักสูตรทั้งขบวนการ					
9. ครูขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
10. ครูขาดการเลือกสรรกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง					

ค. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครอง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเรียน					
2. ได้รับการตำหนิและต่อว่าจากผู้ปกครอง ถ้าครูสั่งให้นักเรียนเตรียมและนำวัสดุฝึก มาประกอบการจัดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง					
3. ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนสอนเน้นด้านความรู้ (ท่อง จำ) เพื่อให้บุตรหลานสอบเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป มากกว่าให้โรงเรียนเน้นสอนภาคปฏิบัติ (ทำสิ่งต่าง ๆ เป็น)					

ง. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา (หน่วยเหนือ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้บังคับบัญชาจัดสรรเงิน เพื่อสนับสนุนค่าวัสดุ อุปกรณ์ เป็นจำนวนน้อย					
2. ผู้บังคับบัญชาขาดการนิเแนะและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
3. ผู้บังคับบัญชาขาดการพิจารณาความดีความชอบประจำปี จากผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู					
4. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของงานวิชาการ น้อย					

จ. อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดความสัมพันธ์กัน ระหว่างหลักสูตรแผนการสอน และครู					
2. หลักสูตรบางกลุ่มประสบการณ์ ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร มีแต่คำอธิบายรายวิชาทำให้ครูจะต้องสร้างเนื้อหาวิชาขึ้นมาเอง จึงเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก					

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ท่านคิดว่ามีปัญหาอื่น ๆ อีก ที่ทำให้เกิดอุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ (โปรดระบุ)

1.

.....

.....

3.

.....

4.

.....

5.

.....

ประวัติผู้วิจัย

ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์สนิท ฉิมเล็ก

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2502 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อ.เมือง จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2504 สำเร็จประโยคเตรียมอุดมศึกษาแผนกวิทยาศาสตร์ จากโรงเรียนอำนวยการศิลป์
- พระนคร**
- พ.ศ. 2506 สอบได้วุฒิปริญญาตรี ประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา
- พ.ศ. 2508 สอบได้วุฒิปริญญาโท สาขาประโยคครูพิเศษมัธยม โดยการศึกษาด้วยตนเอง
- แล้วสมัครสอบ**
- พ.ศ. 2514 ได้วุฒิปริญญาเอก การศึกษาระดับบัณฑิต จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปัจจุบัน

ประวัติการรับราชการ

- พ.ศ. 2505 เป็นครูโรงเรียนโกษานุสรณ์ อ.เมือง จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2507 เป็นผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนโกษานุสรณ์ อ.เมือง จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2511 เป็นครูตรีโรงเรียนวัดมหาสอน อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี
- พ.ศ. 2512 เป็นครูตรีโรงเรียนวัดบางทราย อ.เมือง จ.พิษณุโลก
- พ.ศ. 2517 เป็นอาจารย์ตรีวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จนถึงปัจจุบัน

ตำแหน่งทางสายบริหาร

- ว.ว. 2524 หัวหน้าฝ่ายธุรการ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จนถึงปัจจุบัน
- พ.ศ. 2538 – 2542 และ พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
- สำนักงานอธิการบดี**
- ว.ว. 2543 ผู้ประสานงานการจัดการเรียนการสอนวิชาความจริงของชีวิต
- ว.ว. 2544 ประธานโปรแกรมวิชาการประถมศึกษา

ตำแหน่งทางวิชาการ

ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับ 9

โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์

ประวัติการศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ

พ.ศ. 2536 ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษา ณ ประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์

พ.ศ. 2537 ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยชนกลุ่มน้อย

ปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

เอกสารตำราที่ผลิต

ได้ผลิตตำราและเอกสารประกอบการสอน ดังนี้

- ตำรา
1. การประถมศึกษา
 2. หลักสูตรประถมศึกษา
 3. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา
 4. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา
 5. ความจริงของชีวิต

เอกสารประกอบการสอน

งานธุรการ การจัดเก็บเอกสาร และการบำรุงรักษาเครื่องใช้สำนักงาน

ผลงานการวิจัย

พ.ศ. 2541 คอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 "เรื่อง คำพ้อง"

พ.ศ. 2542 วิธีสอนรัฐสภา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6